

Tosimies

Kristillinen miestenlehti

3/25 7,00 €

4 Vene 25 Båt

14 Usko tehdasasetuksena

**22 Suomalaisten nuorten
tulevaisuususko on vähentynyt**

► KUSTANTAJA

Faktapro Oy
Jänismäki 1 A
02940 Espoo
puh. (09) 54 79 74 10
info@faktapro.fi

► TOIMITUS

Jänismäki 1 A
02940 Espoo
puh. (09) 54 79 74 10
toimitus@tosimies-lehti.fi

► PÄÄTOIMITTAJA

Kimmo Janas
puh. 050 912 7332
kimmo.janas@tosimies-lehti.fi

► ISSN 1458-3224

► KUVANKÄSITTELY

Faktapro Oy/Petri Janas

► PAINO

KTMP Group Oy Ab
Mustasaari

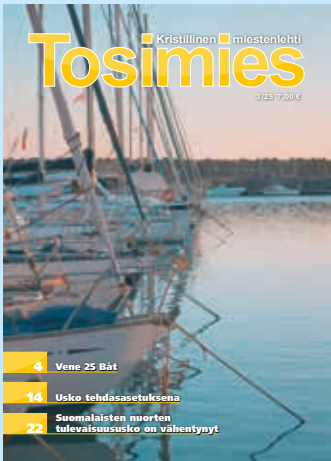
► ILMOITUSHINNAT 2025

(+ alv 25,5 %)

	mv	2-väri	4-väri
1/1	1.150 €	1.350 €	1.600 €
1/2	670 €	850 €	1.000 €
1/4	400 €	500 €	570 €
1/8	240 €	270 €	350 €

► TILAUKSET

Kestotilaus: 40 € (6 numeroa/vsk)
Määräaikaistilaus: 45 € (12 kk)
tilausmaksut sis. alv 10 %
tilaukset@tosimies-lehti.fi
www.tosimies-lehti.fi
puh. (09) 54 79 74 10

► KANSI

Kesällä on hyvä lähteä lataamaan akkujaan merelle ja nauttimaan kauniista suomalaisesta saaristosta.
© Syria Cipettini / Unsplash

Sisällys 3 / 2025

- 3 Pääkirjoitus
- 4 Vene 25 Båt
- 9 Sopanen!
• Puhetta pornosta
- 10 Tutkielma: Sinun Sielu ja Henki, Selitetty Hyveet: Armo, Rakkaus, rauha, Toivo ja Usko!
- 12 Joutsan miestenleiri
- 14 Usko tehdasasetuksena
- 16 Grillauksessa maku tekniikkaa tärkeämpää
- 20 Fredrik Ekholmin Israel-kronikka
• Profetoiden täyttyminen, osa 1
Israelin tuska kohti ennalleen asettamista
- 22 Suomalaisten nuorten tulevaisuus usko on vähentynyt
- 24 Lapin Kumi Oy
– ylisukupolvinen menestystarina
- 28 "Tulimme Puteoliin"
- 30 Elämän Marssi Oulu näky laajenee pohjoiseen
- 33 Pohojamaan kautta...
• Kesä
- 34 Sana Karmel-vuorelta 13. osa
• Miksi Israel on tärkeä juutalaiselle kansalle?
- 36 Kuka tietää?
- 37 Pastorin palsta
• Usko tulee kuulemisesta
- 38 Tosimies lukee
• Floyd A. Brobbel: Monen ahdistuksen kautta
• Reijo Telaranta:
Tarinoita Jumalan sanan äärellä
• Marko Tikka: Sinivalkoisia satureita
• Mäkipelto, Pakkala, Hakola:
Jumalan synty
• Jaakko Iloniemi, Henri Vanhanen:
Vuosisadan kilpajuoksu
- 40 Hugh Rossin "tiede" on tulkintaa ja kuvittelua wmaailmankaikkeuden menneisyydestä
- 43 Suomalainen mies
- 44 Tosimies testaa
• Hyundai Inster
• Range Rover Sport

▲ Keväisillä Vene 25 Båt -messuilla oli miljoonajahlien joukossa näytteillä myös halvempia veneitä.

▲ Timo Soini jakoi ajatuksiaan uskosta Joensuussa järjestetyssä Miestenillassa.

▲ Uusi juhlabarometri julkaistu, Nuoruuden kolme vuosikymmentä. Nuorisobarometri 2024 tutkii nuorten asenteiden muutoksia 1990-luvulta nykypäivään.

▲ Lapin Kumin vuosikymmenien mittainen historia kelpaa suomalaisen yrittäjyden esikuvaksi.

Iloa mutta myös huolta nuorista

Rippikouluikäisten tyttöjen usko Jumalaan on muuttunut, yhä useampi tyttö ilmoitti rippikoululaisille suunnatussa kyselyssä uskovansa Jumalan olemassaoloon ainakin jossakin määrin.

Poikien kohdalla alkoi kiinnostus uskonasioihin kasvaa vuonna 2021 ja suuntaus tuntuu jatkuvan. Jouko Porkan ja Kati Tervo-Niemelän tekemässä rippikoululaistutkimuksessa 62 % pojista ja 50 % tytöistä kertoi uskovansa Jumalan olemassaoloon.

Juuri rippikoululeireillähän moni nuori kokee voimakasta vetoa Jumalan puoleen, mutta miten saada tuo kiinnostus syvenemään ja kunnolla juurtumaan rippikoulun jälkeen.

Tutkijoiden mukaan nuorten uskonnollisuus on juuri nyt poikkeuksellisen aktiivisessa liikkeessä, ja samanlaisia viestejä kuuluu myös muista maista.

Sytä tähän nuorten uskonnollisuuden lisääntymiseen on varmaan moniakin, kuten esimerkiksi koronapandemia ja Ukrainassa riehuva sota.

Yksi ilonaihe tässä tummenevassa ajassa on tietysti tieto, että Opetushallituksen mukaan Suvivirttä voi edelleen laulaa kouluissa, ja että kirkkotilan tai muun uskonnollisen tilan käyttö koulun juhlien pito- paikkana on ”hyvällä harkinnalla” sallittua.

Mutta mennäänpä sitten niihin huolen aiheisiin...

LähiTapiolan teettämässä tutkimuksessa kävi ilmi, että yli kolmasosal-la (36 %) suomalaisista on lähipiirissään nuori, jolla on tarve tukeen mielenterveyteen liittyvissä asioissa. THL:n mukaanhan mielenterveys-häiriöt ovat koululaisten ja nuorten aikuisten tavallisimpia terveysongelmia, ja niistä kärsii joka neljäs. Ja mikä huolestuttavinta, lisääntyneet mielenterveysongelmat näkyvät jo alaluokilla.

Keväällä julkaistussa Nuorisobarometri 2024 -tutkimuksessa, joka tutki 15-29-vuotiaiden Suomessa asuvien nuorten arvoja ja asenteita, puolestaan selvisi, että nuorten usko omaan tulevaisuuteensa on romah-tanut. Nuorisobarometrin mittaushistorian aikana tuo usko on ollut vahvaa, noin 80 % nuorista on aikaisemmin suhtautunut tulevaisuu-teensa optimaalisesti tai erittäin optimaalisesti – viime vuonna vastaava luku oli enää 61 %.

Eli vaikka osa nuorista saa jokapäiväiseen jaksamiseensa tukea uskos-ta, aivan liian moni nuori on huolissaan tulevaisuudesta ja jopa kärsii mielenterveysongelmista.

Emme voi säilyttää vastuuta pelkästään poliitikoille ja terveydenhoi-don ammattilaisille, kyllä meidän aikuisten, vanhempien täytyy myös kantaa oma osamme. Emme saa taakoittaa nuoria omilla huolillamme vaan meidän on näytettävä heille positiivista esimerkkiä, kuinka arjen haasteista selvitään.

K. Janas

VE NE 25 BÅ T

▲ ▼ Hanse 410 oli Hansailin messu-uutuus. Kokonaispituus 12,55 m, leveys 4,29 m, syväys 2,10 m ja paino 9,68 tn. Maston korkeus vesilinjasta 19,99 m.

Kimmo Janas

Pohjois-Euroopan suurin venealan tapahtuma, Helsingin kansainväliset venemessut koki tänä vuonna useita uudistuksia. Messuilla oli entistä enemmän veneitä ja purjevenetarjonta oli huomattavasti aikaisempaa suurempi.

Kymmenen päivää kestäneisiin messuihin tutustui yli 67 500 kävijää, joka oli reilusti yli 10 000 enemmän kuin viime vuonna. Vene 25 Båt -messujen veneistä noin 85 % oli suomalaisia ja messuilla esiteltiin useita uusia venemalleja. Suomalainen veneteollisuus on kansainvälisesti arvostettua ja suomalaista osaamista pidetään korke-

▼ Berret - Racoupeau suunnittelema vene omaa upeat purjehdusominaisuudet. Moottorina Yanmar 56 hv. Polttoainesäiliö vetää noin 160 litraa ja vesisäiliö noin 295 litraa.

▲ ▲ Messujen suurin ja kallein vene oli 17 metriä pitkä, lähes 5 metriä leveä ja 27 tonnia painava Sunseeker Manhattan 55.

▲ Manhattan 55:tä kuljettaa kaksi IPS Volvo Penta D 13 -moottoria, yhteisteho hulppeat 800 hevosvoimaa.

▲ Myös ylimmältä kannelta on ohjausmahdollisuus.

▼ Kun veneellä on hintaa 2,5 miljoonaa euroa, pitää siitä toki löytyä myös tarvittavat makuutilat isommallekin porukalle. Tummaa puupintaa ja luksusta riittää...

tasoisena.

Tänä vuonna messuilla oli viisi isoa purjevenettä, mm. Nautor ClubSwan 43 ja X-Yachts X4.9 Mk II. Moottoriveneitä oli yli 400, ja esillä oli useita kymmeniä uutuusmalleja.

Positiivinen käänne tulossa

Suomen veneilyn keskeinen mittari on veneiden rekisteröintimäärä, joka kääntyi nousuun finanssikriisin jälkeen vuodesta 2013 alkaen ja oli huipussaan pandemiavuonna 2021. Vuonna 2024 uusien veneiden rekisteröinnit vähenivät 19,6 % edelliseen vuoteen verrattuna, mutta käytettyjen veneiden kauppa jatkui erittäin vilkkaana.

– Vuosi 2024 oli venealalle vielä hyvin haastava, mutta vuoden vaihteessa Finnboatin jäsenille tehty kysely ennustaa kuitenkin jo käännettä, kertoi Venealan Keskusliitto Finnboatin toimitusjohtaja Jarkko Pajusalo. Hänen mukaansa kuluttajien varovaisuus ja heikko ostovoima on näkynyt erityisesti suosituimman venuluokan eli pienehköjen perä-

► Toki messuilla oli esillä myös jokamiehelle sopivia veneitä. 3 190 euroa mak-sava Särki 411JS varustettuna Mercury 9.9EL-moottorilla maksaa 6 530 euroa.

moottoriveneiden myynnissä, mutta ostovoiman palautuminen korjaa vähitellen tilannetta.

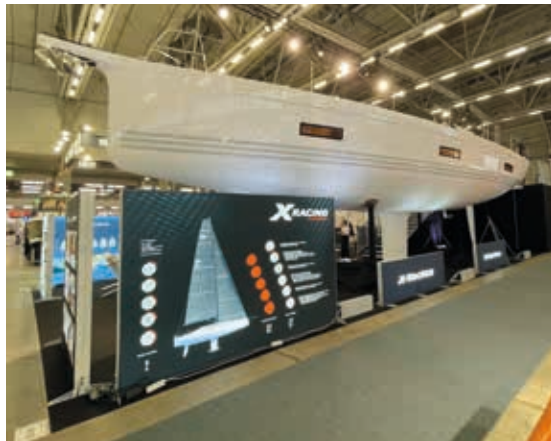
– Suomessa veneily on lähes koko kansan harrastus ja pieneten ja keskikokoisten perämoottoreiden kysynnän palautuminen riippuu ku-

▲ ► Yamarin Cross 55 BR Fish on kalastukseen soveltuva uutuusvene, suositushinta 65 200 euroa. Pituus 5,54 m, leveys 2,24 m, kantavuus 6 henkilöä. Etukannella myös kätevä mittanauha kalasaaliin mittaamiseen.

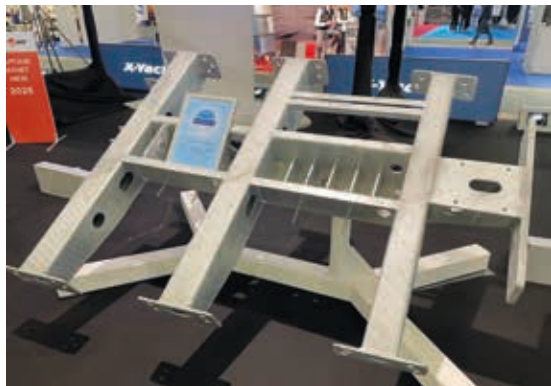

luttajien ostovoimasta ja luottamuksesta omaan talouteen. Kuluttajien ostovoiman palautuminen Suomessa ja lähimarkkinoilla lähti korjaantumaan viime vuoden toisella puoliskolla, mutta on ollut selvästi ennakoitua hitaampaa, Pajusalo lisää.

Yli 90 % Suomessa myytävistä uusista veneistä on pituudeltaan korkeintaan 7 metriä. Alle seitsen-

▲ Messujen purjeveneeksi tuomaristo valitsi X-Yachts X4.9 Mk II.

▲ X4.9 Mk II on parannettu versio jo alkujaan hyvin kiitetystä matkapurresta. Käyttäjien palautteita on huomioitu monissa asumisen yksityiskohdissa. Entistä tehokkaammaksi muotoiltu runko antaa potentiaalia jopa regattapurjehdukseen, vaikka purren voi varustaa messuukylön tapaan myös valtamerikelpoiseksi risteilijäksi. 1,4 miljoonan euron hinnan vastineeksi X4.9 Mk II tarjoaa tuomarien mukaan kiistämättä huippuluokan laatua.

◀ X4.9 Mk II:n sydän on metallikehikko, joka on kiinnitetty pitkittäisiin ja poikittäisiin selkkareihin, ja se tuo veneelle niin kiertöjäykkyyden kuin pituussuunnassa jäykkyyden. Jos köli osuu pohjaan, kehikko jakaa iskun tasaisesti koko veneeseen.

► metrisiä uusia veneitä rekisteröitiin viime vuonna 1161 kappaletta, yli kymmenmetrisiä 41 kappaletta.

Suosi suomalaista

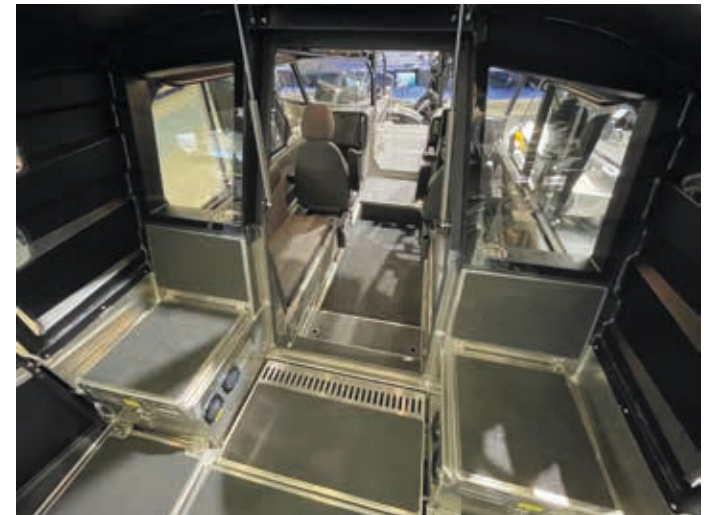
Suomalaiset luottavat tuttuihin kotimaisiin merkkeihin, ja moottoriveneiden ensirekisteröintien kymmenen kärki olikin vahvasti kotimaisissa käsissä. Tilastoykköse-nä pysyi Buster (350 rekisteröityä

► Pietarsaarelaisen Nautorin ClubSwan 43 edustaa nykyaikaisen jahtisuunnittelun huippuluokkaa.

▼ ClubSwan-veneet räätälöidään etupäässä kilpailuihin eikä niinkään retkive-neilyyn.

► 3,4 -litrainen V6 vapaasti hengittävä nelitahtimoottori kuljettaa tätä 200R -venettä. Kierroslukmaksimi 6400 rpm.

▲ Arronet Arrofoil 25 Cabin on huipputaloudellinen kantosiivillä foilaava alumiininen yhteysvene. Pituutta 7,6 m ja leveyttä 2,84 m, syväys 0,65-1,15 m. Kantavuus 8 henkeä. Suzuki DF115 -moottorilla varustettuna hinta 154 600 euroa.

venettä) ja toisella sijalla Suvi (184), kolmannelle sijalle nousi Faster (180). Yli sadan kappaleen rekisteröintimääriin ylsivät myös Silver, Yamarin ja Terhi.

Kaikkien vesikulkuneuvojen tilastoykkösenä pysyi edelleen vesijet-timerkki Sea-Doo (569 kappaletta).

Uusia purjevenettä rekisteröitiin 17 eli yhtä monta kuin edellisvuoden aikana. Suosituin merkki oli ranskalainen Beneteau (4 kpl). Suurin Suomeen rekisteröity uusi purjevene oli 16-metrinen Beneteau Oceanis 51.1. Suomessa valmistettuja purjevenettä ensirekisteröitiin omavalmisteiden lisäksi yksi, Nautorin Pietarsaaresta vesille laskettu 15-metrinen Swan 48.

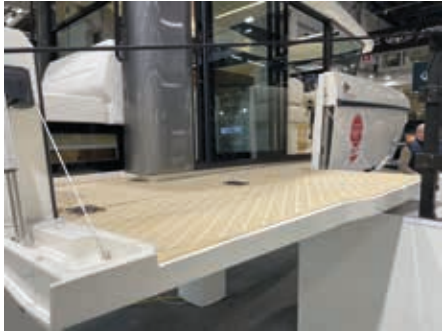
Vienti ja tuonti laskivat

Tullitilastojen mukaan Suomen veneviennin arvo laski tammi-marras-

▼ Jari Saario teki lähes mahdottoman ja sousti Atlantin yli ja takaisin. Raymarinen Rannoch R25 on 7,3 metriä pitkä ja 1,7 metriä leveä. Painoa veneelle kertyy 330 kg.

◀ ▶ Monikäyttöinen seikkaluvene Saxdor 340 GTWA. Suomalaisvalmistajan uusi malli on moderni näkemys kookkaasti ympärikuljettavasta hyttiveneestä, joka sopii niin yhteysajoon kuin eripituisen retkiveneilyyn. Avattavat laitaterassit kuuluvat 340 GTWA:n dna:han. Kahdella 200-300-hevosvoimaisella V6- ja V8-bensaperämoottorilla varustetun veneen alkaen-hinta on noin 215 000 euroa. Valittiin messujen retki- ja yhteysveneeksi.

► Ensimmäisenä viikonloppuna vene-messujen kanssa järjestettiin yhtäaikaa Erämessut, joiden tarjonta niveltui erinomaisesti päämessuihin. Esimerkiksi poljettava avokajakki Pedal Fisher keräsi kiinnostuneita ympärilleen. Pituus 3,75 m, leveys 0,89 m, paino 42 kg. Mukana tulee mela, istuin ja vapateline. 1500 euroa maksavan kajakin kantavuus on jopa 200 kg eli tukevampikin tosimities voi päästä kalastelemaan. Edessä on vesitiivis säilytystila, mukana on myös tavaraboksi poljinaukkoon. Kajakissa on myös paikka kaikuluotaimelle. Runko on vahvaa polyeteeniä ja sille on viiden vuoden takuu.

► kuussa 2024 noin 24 % verrattuna edelliseen vuoteen. Veneitä vietiin yli 3000 kappaletta 45 eri maahan. Lukumääräisesti venevienti putosi 39 % ja viennin arvo laski 24 %. Arvoltaan suurimmaksi vientimaaksi nousi USA, jonne vietiin veneitä 45 miljoonan euron arvosta. Toiseksi suurin vientimaa oli Norja, jonne vietyjen veneiden määrä laski 42 % ja arvo 44 % jäädessä 32 miljoonaan euroon. Kolmanneksi suurin

vientimaa oli Ruotsi, jonne viennin arvo pieneni 58 % ja sinne toimitettiin yli 1200 venettä yhteisarvoltaan 28 miljoonaa euroa. Purjeveneitä vietiin vuoden ensimmäisten 11 kuukauden aikana

yhteensä 42 kappaletta, kaikkiaan 125 miljoonan euron arvosta. Purjeveneissäkin tärkein vientimaa oli USA, seuraavina Caymansaaret, Norja, Ranska ja Saksa. Merkittävien veneiden tuontimaa

oli edelleen Meksiko, josta tuodut 997 vesikulkuneuvoa olivat vesijettejä, joista suurin osa tullattiin EU-alueelle Suomen kautta ja vietiin edelleen muualle Eurooppaan. Tuonti Meksikosta laski 46 %. Toiseksi tärkein tuontimaa oli Puola, josta tuonti pieneni 34 %

▼ Black Wolf Classic DLX 560 Hypalon maksaa 19 995 euroa ja esimerkiksi Mercury n 115-hevosvoimaisella moottorilla varustettuna hintaa kertyy 37 490 euroa. Maksimissaan 10 henkilöä kantavan veneen runko painaa 419 kg.

▲ Nordkapp on laajentanut Coupe-mallistoaan alle kahdeksan metrin kokoluokkaan uudella 780-llä. Sporttisen näköinen Coupe 780 poikkeaa tilaratkaisultaan suuremmista 830- ja 905-malleista, mutta pohjautuu pitkälti alumiinirunkoiseen RS 800C -malliin. Moottoripaletti muodostuu Mercuryn V6- ja V8-perämoottoreista, eli tehoa löytyy 175-300 hevosvoimaa, joiden hinnat liikkuvat välillä 112 400-124 400 euroa. Tässä 7,8 m pitkässä ja 2,5 m leveässä messuveneessä oli Mercury 250 Cold Fusion -moottori ja paketin hinta 163 900 euroa.

7,8 miljoonaan euroon ja 107 veneeseen. Ruotsista tuotiin 109 venettä yhteisarvoltaan 3,6 miljoonaa euroa. Tuonti Ruotsista pieneni 15 %. Veneiden kokonaistuonti Suomeen laski viime vuonna 35 %.

▼ No löytyihän se viimeinkin päätoimittajankin kukkarolle sopiva vene... Optimistijolla IOD-95 Racing on 2,36 m pitkä ja 1,12 m leveä. Purjeen pinta-ala 3,3 neliötä. Lasikuiturungon paino on 35 kg.

Puhetta pornosta

Pia Rendicikin käytännöllisen teologian allaan kuuluva väitöskirja toukokuussa 2025 herätti laajasti median mielenkiinnon. Olihan aihe kutsuttava: kristityt ja porno. Ja jos oikein ymmärsin, tutkimukseen haastateltiin viitisen sataa itsensä uskovaiksi mieltäviä naisia ja miehiä. Tulos oli hyvin selvä: uskovaiset kuluttavat pornoa yllättävän paljon ja kokevat siitä syvää moraalista ristiriitaa, syyllisyyttä, häpeää ja kelpaamattomuuden tunnetta Jumalan ja ihmisten edessä. Mielenkiintoinen yksityiskohta oli nuoret naiset ja porno: monet haastatelluista käyttivät pornoa itsetyydytyksen välineenä ja useat heistä toimivat seurakunnissaan aktiivisesti erilaisissa tehtävissä.

Täytyy sanoa, ettei tämä yllättänyt. Kymmenet vuodet niin nuori- so- kuin avioliittotyössä on todistanut aivan samaa. Teimme vaimoni kanssa kyselytutkimuksia niin seurustelu- ja kihlaparikursseilla kuin avioliittoseminaareissa ja -leireillä parisen kymmentä vuotta sitten. Jo silloin kävi ilmi, että porno oli tullut kuvioihin varsin voimakkaasti: noin 20 % prosenttia vastaajista ilmoitti pornon olevan heille ongelma. Satojen vastaajien kyselyt antoivat hyvin selkeän kuvan muustakin seksikäyttäytymisestä. Puhtaat pulmuset olivat vähemmistössä: esiaviolliset suhteet, erilaiset seksileikit sekä hetero että samaa sukupuolta edustavien kanssa olivat yllättävän yleisiä. Ja nämä olivat siis aktiivisia uskovaisia.

Lukemattomissa luottamuksellisissa keskusteluissa olen nähnyt, millaisia tuskia porno saattaa aiheuttaa uskovaiselle. Joukossa on ns viihdekäyttäjiä, mutta myös toivottomasti nalkissa olevia. Omalla kohdalleni ei ole osunut yhtään pornoriippuviasta, joka ei olisi halunnut vapautua. Monet avioliitot kärsivät, sillä pornoriippuvaisella on vaikeuksia pystyä normaaliin seksuaaliseen kanssakäymiseen oman puolisonsa kanssa. He tarvitsevat pornosta kiihdytyskaistan.

Seksiriippuvaiset ovat pornon suurkuluttajia. Kysymys ei ole enää nautinnosta, vaan pakonomaisesta seksuaalisesta käyttäytymisestä, niin itsetyydytyksestä kuin muistakin seksuaalisista akteista. Siitä on leikki kaukana. Pornon luoma aistivillitys ja himo on kaukana Jumalan luomasta aidosta seksuaalisuudesta ja halusta. Sen vahingolliset vaikutukset saattavat olla arvaamattomat.

Jumala on luonut seksin ja tarkoittanut sen ymmärtääkseni avioliittoon molempien puolisoitten, miehen ja vaimon, iloksi, nautinnoksi ja elämän mittaiseksi elämysmatkaksi. Pitkässä liitossa opitaan tuntemaan puolison halut ja nautinnon lähteet luonnollisesti ja tyydyttämään toisen tarpeet. Kun kaikki tehdään yhdessä ja toista kunnioittaen, seksin taso nousee jatkuvasti. Kuten vaimoni on usein avioliittoseminaarin luennolla todennut ”varpaan kynnet lentävät makuuhuoneen kattoon.” Tyytyväisyys makuuhuoneessa säteilee tyytyväisyyttä koko elämään. Ilman syyllisyyttä ja häpeää.

Tutkielma: Sinun Sielu ja Henki, Selitetty

Hyveet: Armo, Rakkaus, Rauha, Toivo ja Usko!

Tämä tutkielma on uusi luku Bert Hovestadtin englanninkielisen kirjan ”Book of Revelation, Revealed” tulevassa 4. painoksessa. Aiempi versio sisällytettiin jo suomenkielisen tammikuun alussa julkaistun ”Ilmestyskirja, Selitetty” toiseen painokseen.

Johdanto

Herra Jumala/Jeesus etsii ihmisiä, jotka rakastavat Häntä samalla tavalla kuin Hän rakastaa heitä. Ihmisiä, jotka opiskelevat ja tukevat Hänen suunnitelmiaan sataprosenttisesti.

Se perustuu kaikkein pyhimpiin aiheeseen, joka löytyy Raamatusta, lain ensimmäiseen ja suurimpaan käskyyn (5. Mooseksen kirja 6:4-9 ja Markus 12:28-34): “.... *Rakasta Herraa, Jumalaasi, koko sydäimestäsi (I hengestäsi), ja kaikesta sielustasi (lymmärryksestäsi) (ja kaikesta mielestäsi), ja kaikesta voimastasi!*”

Miten tämä käsky pitäisi ymmärtää? Sen sijaan, että kapinoisit sitä vastaan, tunne se stimuloimana! Tutustu henkeesi ja sieluusi ja ehkä jopa syvemmällä tavalla kehoosi/voimaasi.

Yksinkertainen, selkeä ja luotettava tieteellinen perusta saatiin käyttämällä Raamatun tarjoamia historiallisia tietoja, jotka juutalaisen kansan vuosisatoja vanhat perinteet vahvistavat.

Meidän sielu

Mitä ihminen voisi oppia itsestään? Kun joku katsoo peiliin, hän näkee ihmeen, josta hän tuskin ymmärtää mitään. Lähes kaikki toimii itsenäisesti ja automaattisesti, kuten sydämemme, aivomme, solumme, hermostomme, suolistomme, jne. Vain välillisesti voimme vaikuttaa siihen. Toisaalta meidän tulisi nähdä

olemuksemme paljon laajempaan käsitteenä, joka koostuu hengestä, sielusta ja ruumiista (1. Tes. 5:23). Raamatun alussa olevassa luomiskuvauksessa on yhteenveto ihmisen sielun mahdollisista tärkeistä ominaisuuksista (1. Kor. 15:45), 1. Moos. 2:7, “*Sitten HERRA Jumala muovasi Aadamın maan tomusta ja puhalsi hänen sieraimiinsa elämän hengen. Näin Aadamista tuli elävä sielu/hengittävä-olento / [ja Aadam tuli] elävälle sielulle/hengittävälle-olennolle.*”

Vielä kehoamme ihmeellisempää on kehomme elämä, tai eläminen. Se olisi olemuksemme sielu. Hengittäminen, ihmeellinen kasvaminen ja lisääntyminen, sekä mahdollinen 6000 vuotta kestänyt olemassaolo ovat sen muita merkittäviä ominaisuuksia.

Luonto on täynnä samanlaisia eläviä, liikkuvia orgaanisia ihmeitä. Itse asiassa se on elävä sielu-maailma pyörivien atomien ja planeettojen ja tähtien pallomerren aine-maailmassa. Ja sama pätee normaaliin päivittäiseen ruokaamme kaikessa monimuotoisuudessaan. Se on ruoka, joka ensin eli ja kasvoi, ja sitten tapettiin, esimerkiksi viljaa maassa, tai

kala meressä. Liian erikoista tieteelle luodakseen tai edes kopioidakseen. Se on kuitenkin alempiarvoista kuin hengellemme tarkoitettu Sana-ruoka (5. Moos. 8:3 ja Matt. 4:4).

Katso myös otsikon Meidän henki ja lankaikkinen Elämä alta, miten sielun ruoka voidaan verrata Sana-ruokaan ja miten se vahvistaa tässä esitetyn mahdollisen lähestymistavan ja analyysin.

Meidän keho

Kehomme aistien kautta meillä on yhteys maanpäällisiin asioihin. Viisi aistia, jotka ”syövät” näitä asioita, ruokaa kehollemme. Näillä aisteilla on kuitenkin myös syvempiä hengellisiä tarpeita ja toimintoja, mitä voidaan havaita esimerkiksi henkisistä silmistä tai korvista puhuttaessa. Jokaiselle noista aisteista olen valinnut tärkeän ja olennaisen hyveen/”vitamiinin”, jotka ovat vastaavasti armo, rakkaus, rauha, toivo ja usko (Room. 1:(1)-7 (-17), ja 1. Kor. 13:13)!

Tuntoaisti. Ole armollinen ihmisille ja luonnolle! Nauttikaa toisistanne varovaisesti! Tunnetta monin tavoin ja monilla tasoilla, ja kivun tunteminen on äärimmäinen

◀ Verhiö näyttää sielunmaailman ja henkimaailman rinnakkain ja havainnollistaa niiden välisiä eroja. Kukkana se edustaa sielunmaailmaa. Mutta tästä muodostettu kyyhky symboloi myös Pyhää Henkeä, joka on henkimaailman edustaja (Matt. 3:16).

osa. Kipua tarvitsemme varoittaaksemme meitä ja ryhtyäksemme välitömiin vastatoimiin. Myös ystävien tapaaminen tai luonnossa oleminen on hyvä unohtaa pienet säröt ja kivut sekä muut huolet. (Myös Jes. 30:15-18.)

Näköaisti. Opi näkemään ympärilläsi olevat ihmiset todella erityisinä ihmisinä ja rakasta heitä niin kuin rakastat itseäsi! Se auttaa sinua rentoutumaan. Myös kauas katsominen tai kauniiden asioiden katseleminen luonnossa rentouttaa. Väärä näköruoka taas on sitä, kun keskityt nauttimaan vain yksin, kuten esimerkiksi pornosta tai tarpeettomasta matkustamisesta. (Myös Mark. 12:31.)

Kuuloaisti. Opi kuuntelemaan tarkasti muita ihmisiä! Näin autat sekä heitä että itseäsi löytämään hyviä uusia ratkaisuja elämään. Samoin tuttujen luonnonäänien kuuntelemalla voit kokea jotain Jumalasta ja Hänen puheestaan ja Hänen rauhastaan! Koväänäinen musiikki sen sijaan tekee kuuroksi, ei vain fyysisesti, myös hengellisesti. (Myös Room. 12:(1)-18.)

Hajujaisti. Talolla ja ympäristöllä, jossa asumme, oli ennen oma tuttu turvallinen tuoksunsa. Silloin ihmiset työskentelivät ja asuivat luonnossa. Kalastajaperheellä oli kalan haju, maanviljelijän perheellä lannan haju, leipurin perheellä leivän haju, ja niin edelleen. Mutta teollistuneessa maailmassamme tutut tuoksut ovat kadonneet ja jopa korvattu halvoilla deodoranttituoksulla. Epävarmuus ja turvaton tunne alitajunnassamme on mahdollinen seuraus, vaikka maailmanrauhasta puhutaan enemmän kuin koskaan.

Elämme jonain lopunaikana. Tie-de on havainnut, mitä valtavia voimia luontoon on asetettu. Ja suuressa mittakaavassa näitä energialähteitä

käytetään, mukaan lukien atomien sisällä olevat voimat. Seurauksena on valtavia ympäristöongelmia ja suunnattoman suuri uhka elämälle.

Onneksi on olemassa myös Jumalallinen toivo, Jumalan profeettallinen sana! Pian tapahtuu niiden kristittyjen salainen tempaus, jotka ovat valmistautuneet Herransa ja Mestarinsa Jeesuksen Kristuksen paluuseen, ja maapallomme tulevan yön takana voidaan huomata vielä yksi puhdistettu ja pyhitetty tuhannen vuoden lepopäivä ja tämän jälkeen ikuinen tulevaisuus (2. Piet. 3:8; Ilm. 19-22)!

Makujaisti. Sokeri ja rasva maistuvat hyvältä, mutta suurina määrinä se ei ole terveellistä. Mitä paremmin ihmiset tietävät, miten elää, sitä enemmän he syövät tämentyyppistä ruokaa. Vaikka on myös paljon hyvänmakuista terveellistä ruokaa! Me teemme sitä, mitä meidän ei pitäisi tehdä, EMMEKÄ tee sitä, mitä meidän PITÄISI tehdä. Pyydä siksi Herraa Jeesusta tulemaan elämäsi henkilökohtaisena Vapahtajanasi ja Johtajanasi, ja usko että Jumalan Henki haluaa auttaa sinua elämään vastuullisella tavalla (Room. 7:21 – 8:13)!

Maailmanlaajuisesti yli 380 miljoonaa kristittyä kohtaa vakavaa vainoa ja syrjintää uskonsa vuoksi Jeesukseen Kristukseen. Auta heitä, jotta he voivat rukoilla puolestasi (1. Kor. 12:(14)-26; Jaak. 1:25 – 2:17)! Katso esimerkiksi: <https://opendoors.fi/>

Meidän henki ja Jumalan Henki

Aivan kuten sielun kohdalla voidaan Ensimmäisen Mooseksen kirjan avulla löytää yhteenveto ihmisen hengen mahdollisista ydinominaisuuksista, 1:26-27, “*Ja Jumala sanoi: ‘Tehkäämme Aadamia (ihmistä) kuvaksemme, kaltaiseksemme, ja vallitkoot he meren kaloja, taivaan lintuja ja koko maata sekä kaikkia maan päällä liikkuvia isoja ja pieniä eläimiä.’ Niin Jumala loi Aadamın (I ihmisen) omaksi kuvakseen. Jumalan kuvaksi Hän loi hänet, mieheksi ja naiseksi Hän loi heidät.*”

Neljä tuhatta vuotta myöhemmin Jeesus Kristus selitti, että Jumala on Henki (ja Totuus), kuten Jeesuksen apostoli/opetuslapsi Johannes kirjoitti (Joh. 4:24).

Se viittaa siihen, että ensimmäinen asia, joka ihmisestä luotiin, oli hänen henkensä. Henki, jolla oli

mies- ja naisominaisuuksia. Siis, ihmiskunta jakautuisi vain kahteen sukupuoleen. Onko se oikein?

Täällä, entisessä kristillisessä maassa, jossa Raamattu oli tärkein kirja, nykyään lähes kaikissa kouluissa opetetaan täysin päinvastaista. Kaikenlaisista sukupuolten välimuodoista puhutaan. Mutta Suomessa vuosittain syntyy vain noin kymmenen vauvaa, joista ei ole helppo päätellä, onko kyseessä poika vai tyttö. Maassa, jossa enemmistö on päättänyt, että tunteet ovat tärkeämpiä kuin biologiset totuudet, vastaus on yksinkertainen. Se ei ole eri sukupuolta tai transihmistä. Tällainen vauva on epämuodostunut tai siinä on vika, joka rajoittaa tai estää sitä lisääntymästä myöhemmin.

Meidän henki ja Jumalan Totuus

Totuudet ja todellinen viisaus ovat mielenkiintoisia aiheita elämässämme ja kannustavat meitä ajattelemaan elämää ja kaikkea. Jokainen ihminen oppii kehityksessään lapsesta aikuiseksi tuntemaan faktoilla todistettuja totuuksia. Totuuksia oman elämänsä takana, luonnon takana ja kaiken elämän takana (Room. 1:(18)-20).

Seuraavaksi lähestyn ja syvennän totuuden käsitettä juutalaisen profeetta Jesajan sanoilla. Se on yhteenveto luvusta (52/) 53. Ärsyttävä aihe juutalaisille. Tämä profetia puhuu suoraan siitä, kuka Jeesus Kristus olisi ollut, kun juutalaiset hylkäsivät Hänet (Jes. 52:13 – 53:12):

“*Kun hän oli kasvanut ja elänyt Isänsä vanhurskaana palvelijana, hänet korotettiin. Kun hän oli elänyt kuin tahraton karitsa. Kun hän oli kantanut ihmiskunnan sairaudet ja syntivelan. Kun hän, ilman vääryyttä ja petosta elänyt ihminen, oli ostanut ihmiskunnan vapaaksi syntisyydestään, uhraamalla itsensä. Sitten tiedollansa hän vanhurskauttaa monet.*”

Noin 700 vuotta myöhemmin, pääsiäisen pitkäperjantaina, tämä profetia täyttyi. Jumala, Taivaan Isä, antoi Poikansa Jeesuksen Kristuksen, ihmislihassa olevan Jumalan, murhata kauheimmalla tavalla, jonka ihmiskunta oli siihen asti keksinyt, ristin kuolemalla.

Tämän henkisen karitsan teuras-tus vahvisti ja osoitti todeksi juutalaisen kansan yli tuhatvuotisen perinteen uhrata ja syödä pääsiäisenä nuorta karjan urosta, ja valmistaa ja syödä happamatonta leipää. Se oli

juutalaisen hengellisen vuoden ensimmäinen ja toinen juhla (seitsemästä suuresta Vanhan testamentin juhlasta), jotka tuona päivänä saivat täyttymyksensä (2. Moos. 12:1-28; 3. Moos. 23:5-8).

Näin jokainen, joka etsii oman elämänsä tarkoitusta, tai absoluuttisia totuuksia, voisi nähdä Jumalan käden ja selityksen historiassa. Jeesuksen Kristuksen olemassaolo ja kauhea kuolemantapa voidaan löytää ja vahvistaa historiantutkimuksella. Ja samalla tavalla voidaan ihmetellä, kuinka tämän jälkeen usko Häneen levisi kristinuskon kautta tyhjistä väkivallattomasti ja kaikesta sorrosta huolimatta (Ilm. 13:7-10).

Meidän henki ja lankaikkinen Elämä

Herran ehtoollinen, jolla kristityt muistavat ja muistelevat Kristuksen kärsimystä ja kuolemaa happamatomalla leivällä ja viinillä, symboloi tätä oikeanlaista ruokaa hengellemme. Luotu muistamaan, mitä Herrasta Jeesuksesta Kristuksesta on kirjoitettu (1. Kor. 11:23-29).

Tässä puhutaan elävästä/kuolleetta henkisestä ruoasta, Jumalalliselle hengellemme luodusta Sana-ruoasta. Kaikki on juuri niin todellista kuin se voitiin ymmärtää sielumme fyysisellä ruoalla. Happamaton leipä on vertauskuva Jeesuksen Kristuksen synnittömästä ruumiista, ja viini on vertauskuva Hänen verestään, Jumalan ja ihmisten välillä olevan uuden liiton Verestä. Kirjaimellisesti elämänsä aikana Jeesus oli puhunut, että Hänen lihansa pitäisi syödä ja Hänen verensä juoda. Oli niin käsitettömäntä, että sitten monet Hänen opetuslapsistaan vetäytyivät pois (Joh. 6:51-66).

Hän oli jopa sanonut, että hänellä, joka syö Hänen lihansa, on lankaikkinen Elämä (Joh. 6:54)!

Se on uusi liitto Jumalan ja ihmisten välillä, joka on tehty taivaassa, henki-maailmassa. Tämän avulla sinussa Jumalan laki voi tulla eläväksi ((Jer. 31:33b-34 ja Hepr. 8:8-12) Hepr. 9:23 – 10:17).

Sinä ja Henki-Maailma

Kun olet luovuttanut henkesi ja sielusi ja ruumiisi Herralle Jumalalle ja Hänen Sanalleen, Pyhä Henki aloittaa ylhäältä-syntymisesi (Joh. 1:12-13 ja 3:3-6; Gal. 4:26-28).

Kun Jumalan rakastamisesta on tullut elämäsi perimmäinen tavoite,

▲ Kuten raportissa valaistaan Herran ehtoollinen ja puhutaan evankeliumin soihdusta.

Jumala Itse sinetöi ja täyttää elämäsi ja tekee sinusta osan Jeesuksen Kristuksen ruumista (1. Kor. 12:13; Ef. 1:13–14).

Jeesuksen apostolien tunnustus ensimmäisenä helluntaipäivänä oli ollut, Apostolien teot 2 ja erityisesti jae 38, “*Kääntykää, ja ottakoon kukin teistä kasteen Jeesuksen Kristuksen nimeen syntienne anteeksi saamiseksi, niin te saatte Pyhän Hengen lahjan.*”

On Totuuden Henki, luonamme ja meissä oleva Auttaja. Hän johtaa Kaikkeen Totuuteen, Herraan Jeesukseen Kristukseen, Sana-ruokaan kaikessa moninaisuudessaan, ja Jumalan suunnitelman täyttymykseen elämäsi varten (Joh. 16:7-15; Ef. 2:10(-18) ja 4:30).

Siten Pyhä Henki opettaa meitä rakastamaan hengellisiä sisariamme ja veljiämme yli kaiken ja auttamaan heitä koko sydämeistämme ja kaikesta sielustamme ja kaikesta mielestämme ja kaikesta voimastamme. Ja tämä rakastaminen ja auttaminen koskee myös Israelin maata ja sen juutalaista väestöä (1. Joh. 3:14-16 ja 4:17-21).

Kun vuonna 1967 juutalainen kansa valtasi koko Jerusalemin kaupungin, “meidän pakanoiden ajat täyttyivät”. Se saattoi tarkoittaa, että kaikki mitä piti tehdä, oli tapahtunut. Vain valmiiden uskovi-en tempaus taivaaseen saattoi vielä odottaa. Se voi olla sinun tai minun heräämisen odottamista. Tutki sitä! Tämän jälkeen Pyhä Henki siirtää evankeliumin soihdun meiltä kristityiltä israelilaisille/juutalaisille Israelissa (Jer. 30 ja 31; Matt. 25:1-13; Luuk. 21:24b; Room. 11:25-36; Ilm. 3:20-22).

▶ Vallaspellon vanhalle kansakoululle kokoontuneet miehet kuuntelivat viikonlopun alustuksia tarkkaavaisina.

▼ Musiikista vastasivat Risto Hirvonen (vas.), Miika Huotari ja Saku Halmemies.

Joutsan miestenleiri

Kolmisenkymmentä miestä kokoontui vapun jälkeen miestenleirille Joutsaan, Vallaspellon vanhalle kansakoululle. Saunomisen ja lämpimän veljesyhteyden lisäksi tarjolla oli mielenkiintoisia alustuksia ja koskettavia puheenvuoroja.

Ilmapiiri oli koko sateisen viikonlopun varsin lämmin, ja miehet saivat jakaa keskenään omia kipupisteitään ja tukien toinen toistaan.

Ja tuskin oli viikonloppu pake-tissa, kun syksyisen miestenleirin suunnittelu jo käynnistyi.

Kristuksenkaltaisuus

Christian Men's Networkin slogan ”Todellinen miehuus ja Kristuksen kaltaisuus ovat synonyymejä” todentui Miika Huotarin alustuksessa. Mutta mitä Kristus miehen mallina merkitsee meille itskullekin?

Huotari nosti esille Ef 5:25-33, jossa kuvataan, miten miehen tulee kohdella ja rakastaa vaimoaan. Hän laajensi tekstiä koskemaan myös

suhdettamme omaan perheeseemme, lapsiimme, läheisiimme ja jopa seurakuntayhteysme.

Minkälaisen jäljen me jätämme Kristuksen mielenlaadun kautta, ja niin kuin Hän meitä rakastaa?

Efesolaiskirjeessä kehoitetaan

▼ Miestenleirin ohjelmaan kuuluu aina myös talkootöitä. Tällä kertaa epävakainen sää esti kylällä terassin käsittelyn ja räystäskourujen tiivistyksen, mutta polttopuita syntyi vauhdilla useampi motti ja erään ikäihmisen pihamaakin siistiytyi.

▶ Elokuussa Espanjaan lähetystyöhön palaavan Miika Huotarin alustuksen aiheena oli Kristus miehen mallina.

▼ Sunnuntain aamunavauksessa puhui Pertti Tonteri verraten uskontoavallustamme sahanterän teroitukseen.

on täydellinen ja oppia Hänestä.

Me voimme kasvaa miehinä ja tavoitella jotakin pysyvää.

– Me voimme kasvaa kohti Kristuksenkaltaisuutta ja kohdata Hänen avullaan niitä ihmisiä, joita meidän ympärillemme on asetettu.

▼ Kari Halme esitti Mirjami Lähteenkorvan ja Eino Leinon runoihin säveltämiään lauluja.

▶ Markus Vilpposen alustuksen aiheeksi oli ohjelmaan merkitty mystisesti ”Paneli 10 K”.

▶ Kymmenestä käskystä keskustelivat panelissa Sakke Manninen (vas.), Aimo Virtanen, Martti Vilpas ja Kimmo Janas.

▶ Ja jälleen kerran leirillä järjestettiin myös perinteiset arpajaiset.

▼ Miestenleirin päättyi Tammijärven kyläkirkossa järjestettyyn ehtoollisjuma-lanpalvelukseen.

KUVAUKSET
(kaikki mahdolliset teollisuudesta hautajaisiin) yli 30v kokemuksella.

KASSATALON Kuvapörssi
HYVINKÄÄ

PUH. (019) 439 470
WWW.KPFOTO.FI

LAPUA-KETJUT
Siirtovoimaa

Hitsausalihankintaa vaativiin kohteisiin

Teemme mm.

- ajoneuvoyhdistelmien uusia pääliirakenteita ja perävaunujen osia
- puutavaranoisturin alustat, motojen kuljetuslavetit ym.

Wintersteel Oy
Sakari Yrjölä
Mäyrämäentie 9, 47450 Perheniemi
0400 570 288, sakari.yrjola@wintersteel.inet.fi

ATENO OY

Laserleikkauksesta särmäykseen, koneistukseen ja hitsaukseen – osavalmistuksen ammattilainen

www.ateno.fi

Usko tehdasasetuksena

Joensuussa huhtikuussa vietettiin miestenpäivää. Vieraana oli mediapersoona Timo Soini. Hän on viimeisien vuosien aikana ollut ahkerasti kiertämässä eri miestentahtumissa ympäri Suomea.

Joensuussa miestenpäivä alkoi yhteisellä lounaalla. Lounaan aikana Soini kertoi omia näkemyksiään seurakuntien miestyöstä ja monella tapaa uutiset olivat rohkaisevia.

– Miehiä on tullut tapaamisiin yhä enemmän ja yhä nuorempia miehiä. Ja mikä parasta, aivan uusia tuttavuuksia on tilaisuuksissa ollut yhä enemmän, jopa 30-40% osallistujista eivät ole aktiivisia missään seurakunnissa, totesi Soini.

Vilkas keskustelu pöydän ympärillä jatkui lähes kahden tunnin ajan.

Paikalla ollut joensuulainen Martti Surakka löysi monta yhteistä tuttavuutta Timo Soinin kanssa.

– Entinen pääministeri oli Juha Sipilä oli Joensuussa ja ajoi museorekisterissä olevalla kuorma-autolla ja yllättäen koko koppi oli täynnä savua. Siinä ei sormi mennyt suuhun, vaan käsijarrulle, joka oli jäänyt päälle, kertoili Surakka.

Armo vaikuttaa

Iltaa vietettiin Kanervala-talossa, johon saapui reilut 100 miestä. Ennen Soinin puhetta kuultiin neljän tapahtuman taustalla olleen seurakuntien miesten todistukset. Yksi heistä oli pelastunut hukkumasta, toinen vihasi isäänsä hänen jätettyä perheen avioerossa vuosikautia, kunnes Jeesus astui elämään ja sulatti vihan. Kolmannen tie vei päihtneiden käytön takia ja väkivaltaisuuden takia vankilaan. Mutta armo sulatti kovan sydämen, ja mies on naimisissa ja elämä hymyilee muuttenkin. Neljäs kertoi lapsuuden uskovasta kodista ja siitä, kuinka vasta reilusti kolmekymppisenä havahtui tosiasia-

aan; en voi teoillani hankkia lisäpiteitä. Armo avautui aivan uudella tavalla.

– Kun äsken kuuntelin miesten todistuksia, olin todella vaikuttunut. Se nimittäin vaatii kovaa kanttia tulla eteen ja kertoa missä on epäonnistunut, ja kuinka Jeesus on muuttanut elämän, totesi Timo heti puheensa alkajaisiksi.

Timo jatkoi kertomustaan omasta uskovasta perheestään. Isänsä oli perinteinen suomalainen mies ja hänen pyyntönsä viedä roskat ulos ei ollut ehdotus vaan käsky.

– Mutta isä, peli on kesken, oli aina väärä vastaus. Isää piti totella ja toisaalta nuorelle miehelle isänmalli oli hyväksi. Kunnioitin isääni ja ymmärsin vasta myöhemmällä iällä isän merkityksen, vaikka joskus suu pestiinkin saippualla jatkoi Soini.

Lapsuudesta politiikkaan

Teema ”Usko tehdasasetuksena” oli Timo Soinille mieleinen. Hänen tehdasasettajansa oli mummo, joka luki hänelle kirjaa Jeesus Nasaretilainen, kirjoittanut Johan Lunde ja

tuossa kirjassa on 80 kuvaa, joissa kerrotaan kansantajuisesti Jeesuksen merkityksestä elämässämme. Tässä kirjassa oli paljon tarinoita, joista etenkin rikas mies ja Lasarus saivat nuoren miehen suuren huomion.

– Rikas mies asui palatsissa ja Lasarus eli köyhydessä ja hänessä oli paljon paiseita ja koirat nuolivat niitä. Tämä oli pienelle pojalla epäreilu tilanne. Kun molemmat kuolivat, rikas mies joutui ”kuumaan paikkaa” ja Lasarus Herran huomaa, todisti Timo Soini.

Tuo epäreilu tilanne aiheutti sisimmässä halun muuttaa olosuhteita, ja politiikka astui kuvaan myös omasta vihasta silloisia valtaapitäviä kohtaan. Eduskuntaan pääseminen oli kovan työn takana, sillä paikka aukesi vasta kuudennella kerralla. Usko Jumalaa kulki kuitenkin koko ajan mukana.

– Jos tässä maassa puhuu Jumalasta, se on ihan ok. Mutta jos puhuu Kristuksesta, sekin siedetään jollain tavalla, mutta kun puhuu Jeesuksesta, ovet napataan edestä kiinni. Jeesuksesta ei puhetta suvaita, jyrähti Soini.

Aikanaan tuli jättää hyvästit politiikalle eikä sekään ollut helppoa. Jos politiikkaan pääseminen oli kovan työn takana, oli sen jättäminen vielä kovempaa. Jätettyään politiikan hänen eteensä tupsahti Marttyyrien Äänen Juhani Huotari ja hän pyysi Soinia tv-ohjelmaan. Soini ymmärsi, että nyt Jumala on avannut oven.

– Nyt on vahvaa ruokaa; TV7, Radio Dei ja retropastori helluntaiseurakunnasta. Juhani oli nimittäin todella vilpitön mies. Kun ohjelma oli tehty, Juhani soitti ja pyysi muutaman muun retropapin kanssa saunomaan. Totesin, että nämähän ovat kummallisia miehiä mutta samalla luotettavia ja se on miehelle tärkeä.

– Mies ei muuta pelkää kuin sitä, että hänelle nauretaan. Ja toinen on luottamus. Mieheen tulee voida luottaa. Totesin, että nämä retropapit ovat sellaisia, joille voi kertoa ja joihin voi luottaa, totesi Soini.

Noiden veljien kanssa sitten aloitettiin kiertue-elämä. Laulettiin lauluja ja puhuttiin, ajettiin pitkiä matkoja ja siitä se alkoi. Perheessäkkin ihmeteltiin, mitä Timo Soinille on tapahtunut.

– Aina olin ollut poissa, matkoilla, mutta että tuollaiset reissut. Mutta nuo reissut ovat avanneet silmäni. Toivoa on, vaikka Helsingin näkökulmasta kaikki toivo on mennyt. Evankeliumissa on toivoa ja voimaa ja se näkyy ihmisten muuttumisena.

– Kun evankeliumi saa sille kuuluvan sijan myös kirkkojen ja seurakuntien julistuksessa, tapahtuu vallankumous. Sen voima tulee muuttamaan maamme eikä paluuta vanhaan enää ole. Kun Kristus saa sijan elämässämme, en elä enää minä vaan Kristus minussa.

– Risti on tasapuolinen kaikille. Risti ei katso lompakkoa, asemaa, ihonväriä eikä sukupuolta. Risti kohtelee kaikkia tasapuolisesti, totesi Soini.

Matka jatkui Jerikon tielle. Laupiaan samarialaisen tehtävänä oli kääntää asiat oikeaan järjestykseen. Vaikka hän oli halveksittu, hän teki miehen teon. Ne, joiden olisi pitänyt auttaa, menivät ohii, mutta hän auttoi.

– Vaikka ihminen olisi kuinka rikki tahansa, Jeesus voi korjata ja auttaa uuteen alkuun. Tämä juuri tapahtui tämän ryöstetyn ja elämän pahoinpidellyn kohdalla. Ja tämä sama on edelleen mahdollista, jos vain sallimme Jeesuksen muuttaa meitä.

▲ Timo Soinin kanssa lounaalla oli 10 yrittäjää Joensuusta. Timon pöytäpuheet olivat mielenkiintoisia ja syvällisiä.

▼ Usko ei ole päässämme vaan sydämessämme.

Koko tapahtuma on katsottavissa myös YouTubeissa: <https://www.youtube.com/live/x99vSBZhlxo?si=1L2cf5kCNMZfXV3a>

– Jokaisella miehellä on oma kutsu. Jotkut soittavat, jotkut laulavat, jotkut puhuvat, mutta jokaisella on joku kutsu. Joku on pappi, joku kirkvesmies, joku ajaa autoa, mutta ne kaikki ovat kutsumuksia elämään, haastoi Timo miehiä omaan kutsumuksensa löytämiseen.

Evankeliumissa on kyse siitä, että elämme Kristuksen kanssa elämää. Meitä on rakastettu ja meidän tulee osoittaa rakkauttamme toisille.

Usko on sydämessämme

Jukka Tuunanen päätti illan Apostolien tekojen 17 lukuun.

– Paavali meni Ateenaan ja huomasi ne kymmenet, sadat jopa tuhannet patsaat, jotka oli omistettu tuntemattomalle Jumalalle. Kaikki se helppo elämä, huvitukset, rahanhimo ja moraalinen rappio ei tuonutkaan ihmisille rauhaa sisimpään. Jumala vaatii kaikkia ihmisiä kaikkialle tekemään parannuksen ja astumaan Jeesuksen luo.

– Kristittynä oleminen on sitä, että kuulumme Kristukselle ja elämme tuon tosiasian kanssa. Usko ei ole päässämme, emme voi järjellä sitä selittää, vaan se on sydämessämme, vetosi Jukka.

Rukouspalvelu ja kahdenkeskiset tapaamiset päätivät illan.

Siihen oli ilta hyvä päättää.

Grillauksessa maku tekniikkaa tärkeämpää

Kimmo Janas

HKFoodsin tuore grillauskysely vahvistaa, että grillaaminen on suomalaisten suosikkipuuhaa, vaikka grillaustaidoissa onkin vielä parantamisen varaa. Pihviä käännellään hiukan liikaa varmuuden vuoksi, kanan kypsyy arveluttaa ja lihalämpömittarin käyttö välillä unohtuu. Makkara on edelleen grillin ykkösen, ja uusia makuja odotetaan innolla.

Makkara on suomalaisten suosituin grillattava HKFoodsin kyselyn mukaan. Kesäkuussa niitä syödään

yli 35 miljoonaa kappaletta. Touko-elokuun aikana ostetaan 54 prosenttia koko vuoden grillimakkaroista. Ikuisuuskyseleminen taitaa olla, pitääkö makkaraan tehdä viillot ennen grillaamista.

Grillimakkaran paras ystävä on sinappi. HKFoodsin kyselyn mukaan 74 prosenttia yhdistää makkaran ja sinapin. 68 prosenttia tekee makkaraan viillot ennen grillausta.

– HK Kabanossi® -sarjan tämän kesän uutuusmakuja ovat lempeästi curryllä maustettu kanan- ja kalkkunanlihasta valmistettu grillimakkara sekä jalapenoa, Koskenlaskija®-juustoa ja tomaattia yhdistävä chili-sulatejuustomakkara. HK Maakarit®-artesaanimakkarasarjan uutuudet ovat kolmen chilin tulinen Inferno sekä kuluttajien toiveesta kehitetty jalapenolla ja cheddarjuustolla maustettu Meksikon Hidalgo. Kariniemen grillimakkaroissa maistuu tuttu maku, mutta nyt 25 % vähemmällä suolalla, uuden Maku-suola-innovaation ansiosta, kertoo HKFoodsin lihavalmistajien kategoriapäällikkö Marika Rikkinen.

Kana kiinnostaa, mutta kypsyy jännittää
Kana on kyselyn mukaan suosituinta

grillilihaa. 56 prosenttia HKFoodsin kyselyyn vastanneista pitää broilerihyllyä ruokakaupan mielenkiintoisimpana grillilihojen löytöpaikkana. Kesällä maistuvat erityisesti broilerin fileet, pihvit ja paistileikkeet.

– Kotikokit valitsevat yhä useammin valmiiksi maustettuja broilerinlihoja, jotka tekevät grillaamisesta nopeaa ja onnistumisvarmaa. Itsesään miedonmakuista broilerinlihaa voi maustaa hyvinkin monipuolisesti. Kesän yksi uutuus on Kariniemen colamaustettu paistileike, kertoo HKFoodsin siipikarjan kategoriapäällikkö Anu Vira.

Kanan grillaamisessa kypsyy arveluttaa. Yli puolet kyselyyn vastanneista kertoo, että ei ole varma, milloin kana on grillissä varmasti

▲ Herkullisista possun ribseistä pitävälle löytyy tänä kesänä savuinen omena-uutuus, joka saa varmasti veden kielelle ja rasvan suupieliin jopa vannoutuneilla vegaaneilla...

kypsää. Tällöin hyvä vaihtoehto on valita grilliin valmiiksi kypsää kanaherkkuja. Ne voi lämmittää grillissä, jolloin niihin saa samalla herkullisen paistopinnan.

Koeta olla kääntelemättä

Suosituin porsaanliha grilliin on fileepihvi, jonka valitsee 56 prosenttia suomalaisista. Se päättyy useimmiten grilliin valmiiksi maustettuna, vain

▲ Kypsistä kanatikkareista saa helposti herkullisen annoksen niin grillissä kuin uunissakin – airfryeristä nyt puhumatta kaan. Yrtti-valkosipulinen pintamauste antaa mukavasti lisäpotkua.

▼ Jos mieli saada niskakarvat pystyyn ja hien pintaan, kannattaa grilliin sujauttaa paistumaan tulinen Inferno artesaanimakkara.

joka viides haluaa maustaa lihan itse.

Porsaan fileepihvin grillaamisessa pitää olla tarkkana: pihvit kannattaa ottaa huoneenlämpöön ajoissa, grillata suoralla lämmöllä ilman

jatkuvaa kääntelyä ja lopuksi antaa vetäytyä ennen tarjoilua.

– Ohuet porsaan fileepihvit valmistuvat niin nopeasti, ettei niitä kannata jättää oman onnensa

▼ HK Kabanossi on todellinen grillauksen klassikko. Tämän kesän uutuus HK Kabanossi Chili-sulatejuusto saa täydeläisen makunsa jalapeno-chilistä ja Valio Koskenlaskija-sulatejuustosta. Ei kun ääntä kohden!

nojaan. Vain muutama minuutti grillausta per puoli riittää, ohjeistaa HKFoodsin food designer Kira Weckman.

Jos tarkastellaan viime kesänä grillattuja tuotteita, eniten nostivat osuuttaan edellisvuoteen verrattuna jauhelihapihvit (+21,2 %), seuraavana raa'at jauhelihatuotteet (+9,5 %), raakamakkarat (+7,7 %), tuore porsaanliha (+5,7 %) ja tuore naudanliha (+4,8 %).

Grillauskansa luottaa itseensä ehkä vähän liikaakin

Pihvin grillaaminen paljastui HKFoodsin kyselyn mukaan yllättävän vaikeaksi. Reilusti yli puolet suomalaisista (59 %) kääntelee pihviä grillissä varmuuden vuoksi, vaikka tietävät sen heikentävän lopputulosta. Turhan moni tosimes erehtyy luulemaan jatkuvan lihan kieputtamisen lisäävän isännän uskottavuutta naapurin silmissä...

Vain joka kymmenes kertoo osavansa grillata pihvin oikein ilman turhaa kääntelyä.

Suomalaiset luottavat vahvasti omaan näppituntumaan. 61 prosenttia pitää lihalämpömittaria tarpeettomana.

Vetäytymisen merkitys tunnetaan myös huonosti; vain joka kuudes tietää varmasti, että liha kaipaa lepoa ennen tarjoilua. Yli 40 % oikaisee tässä vaiheessa, ja sillä on merkittävä

vaikutus syömälaatuun.

Vesikattilasta grilliin

Kesän porsaanliha-uutuuksissa yhdistyvät maku, helppous ja varma lopputulos. Yksi kesän kiinnostavimmista tuotteista on HK® ribsit, jotka tarjoavat herkuttelua ilman vaivannäköä.

– HK® ribsit voi kypsentää helposti suoraan myyntipakkauksessaan vesihauteessa ja viimeistellä grillissä. Näin lopputuloksena on mehukas sisus ja herkullinen pinta ilman stressiä. Valmiiksi maustettujen ribsien makuvaihtoehtoina ovat mausteinen Korean BBQ ja lempeän savuinen omena, kertoo HKFood-

sin lihatuotteiden kategoriapäällikkö Laura Parkkinen.

Tähän väliin pitää päätoimittajankin huomauttaa, että homma todella toimii, ja herkkua syntyy kätevästi.

Myös valmisruoilla tärkeä rooli

Kesä on aikaa, jolloin halutaan syödä hyvin, mutta ruoan pitää valmistua helposti. Valmisruoilla on tärkeä paikkansa kesäarjen keskellä.

Kesällä 2024 HK:n erilaisia valmisruokia myytiin 56,5 miljoonaa kiloa, joka edusti kolmannesta koko viime vuoden myynnistä.

HK grillivalmiit cheddarperunat, mac & cheese ja yrttituorejuustoperunat ovat nopeita ja meheviä lisä-

keitä ilman ylimääräistä vaivaa.

Grillivalmiit lisukkeet on valmiiksi foliovuokaan pakattuina, jolloin ne voi nostaa suoraan grilliin kuumenemaan. HK Paninit puolestaan tarjoavat herkullisen vaihtoehdon mukaan otettavaksi tai nopeaan välipalaan.

Trendit 2025

Grillaus on säilyttänyt suosionsa, ja vanhat tutut grillit ovat säilyttäneet asemansa, mutta valikoima toki monipuolistuu. Kaasugrillien suosio ns. perustyökaluna tulee varmaankin säilymään, mutta rinnalle tulee joka vuosi uutuuksia. Esimerkiksi pizzauunit tulivat muotiin jokunen vuosi sitten. Sinne on tullut paljon eri vaihtoehtoja samoin kuin hintaluokkia. Sähkögrillit ovat nousseet varteenotettavaksi vaihtoehdoksi, ja myös retkigrillaus on lisännyt suosiotaan Suomen epävakaista kesäkeleistä huolimatta.

Ns. ammattimaisempaa grillaukseen eli avotuli-savugrillaukseen on myös tullut paljon uusi vaihtoehtoja.

Lihaliiketoiminnan johtaja Mikko Järvinen toteaa grillausmaailmassa olevan selkeästi kaksi eri ulottuvuutta: toisaalta on grillausalan ammattilaiset ja grillauksen

Kesän kuumat ilmiöt

Plancha / parilagrillaus

ENEMMÄN KUIN PELKKÄÄ GRILLAUSTA

- Kesäruoanlaitto
- Kesäinen "lifestyle"

Avotuli /"ravaavat takat"

saloihin syvällisemmin perehtyneet kuluttajat, ja toisena ryhmänä ovat ns. perusgrillaajat.

– Siinä missä ammattilaispuolella grillataan jopa kokonaisia ruhon osia hitaasti ja taidolla, perusgrillaajien

että koko ruoka valmistuu grillissä. Tämä planchagrilli sopii hyvin esimerkiksi lämpimien leipien tekoon tai kananmunien paistoon. Plancha toimii erinomaisesti myös smashburgerien tekoon. Grillaus alkaa

▲ Yksi tämän vuoden grilliutuuksia on plancha/parina, jollainen löytyy mm. Mustangin listoilta. Mukava lisä pöytägrillaukseen ystävien kesken.

puolella trendinä on nopeus ja helppous, suosikkeina possun ja kanan fileepalat, Järvinen lisää.

Kesän kuumista ilmiöistä hän nostaa esille parilagrillauksen.

– Yksi grillaustrendeistähän on,

selvästi mennä laajemmaksi kesäruoanlaittoksi.

Myös avotuligrillit tai "ravaavat takat" vievät kiinnostusta hieman laajemmalle perinteisestä grillauksesta.

miestenlehti ilman perinteisiä tyttöjen kuvia

Kirja rohkaisee kohtaamaan vaikeudet Jumalan avulla.

Puhutteleva luku-kokemus!

Tilaa omasi!

puh. 040 5522 309

verkkokauppa: www.marttyyrienaani.fi

Marttyyrien ääni

vainottujen kristittyjen rinnalla
www.marttyyrienaani.fi

28€

GNN

Pioneerit menevät...

"Jotta he saisivat kuulla!"

GNN Finland ry.
Good News Networking
Hyvien Uutisten Verkosto

www.gnn.fi

Grillaustrendit by HKFoods

	Trendi	Mitä?	What's hot 2025
Perus	Quick & easy	- Grillauksen helpottaminen ja vaivattomuus - Aasian innoittama nopea katu-/pöytägrillaus	- Helpot ja grillivalmiit - Sosiaalinen grillaus, pöytägrillaus - PLANCHA / PARILA
	Economy-Q "Harkitseva grillaaminen"	- Trendi lievenee edelleen: Tarjoukset: edullisuus & inspiraatio - Edullisemmat grillattavat: Jauheliha, kassler, koipireisi-lihat, "possu iski takaisin", nostalgia	- Mehevät ja edullisemmat - Klassikkomaut ja -grillattavat - Paluu premiumiin käänne
	StreetfoodMania Burger, pizza ja nyt Hot Dog	- Burgertrendi jatkuu, monipuolistuvat raaka-aineet - Pizzabuumi säilyy: Taikinat, "Oonit", pizzavälineet - Edelleen nousussa Premium Hot Dog	- Burger: Vege, kana, halloumi, pulled....Smash - Grillipizzat ja pizzagrillit - Premium Hot Dogit
Pro	Craft-a-Q Artesaanigrillaus	- Artesaanituotteet: craft beer, artesaanimakkarat, raakamakkarat, artesaaniliilet ja -briketit - Paikalliset raaka-aineet	- Artesaanimakkarat –buumi jatkuu - Valitut puolajit hiiliinä, briketeinä tai savustuslastuina
	Fusion-Q "Kaikkea voi grillata"	- Grillauksen monipuolistuminen, koko menu grillissä - USA:n suosittu makumaailmat kohtaavat etnisiä makuja maailman ympäri, autenttiset maustekastikkeet	- Klassikkomaut: Savu, pekoni, USA - Etniset maut ja makumaailmat - Plancha/parila helpottaa koko menu grillissä
	Real BBQ Low & slow + Special cuts/new steaks	- Aidot BBQ-ravintolat inspiroijina: lihat ja lisukkeet - Uudet fileiden ja paistien kaltaiset erikoisleikkaukset –hinta! - Isot palat ja to share –jaettavat lihat - Hiljaa hyvää tulee, Savustus, savun maku, avotuli	- Brisket, picanha, maminha, bavette, tomahawk →hinta draivaa kasvua - Burnt ends/kyliki, pulled pork, ribs + lisukkeet - Butcher's paper
	Tools & gadgets	- Grillausvälineiden kasvubuumi jatkuu: - Grillausastiat, pizzalastat ja -kivet, lämpömittarit/app:it	- Lämpömittarit ja app:it - Lisäastiat esim. parilat, padat ja grillikorit

Fredrik Ekholmin Israel -kronikka

Profetioiden täyttyminen, osa 1 Israelin tuska kohti ennalleen asettamista

Kun puhumme Israelista, käsittelemme usein profetallista ulottuvuutta, sillä 90–95 % Vanhan testamentin profetioista koskee juuri Israelia – fyysistä Israelia. Loput noin 5 % koskee kansakuntia. Näin Israel -aiheiden spesialistit ovat todenneet.

Emme voi ymmärtää, mitä maailmassa tänään tapahtuu, jos emme ota huomioon Israelia tapahtumien kulussa. Jerusalem on erityisen keskeinen profetioiden täyttymisessä.

Siksi ihmettelen, kuinka kukaan voi uskoa korvausteologiaan. Paholainen yrittää myös eksyttää Jumalan seurakuntaa ja kansaa uskomaa korvausteologiaan. Näin on ollut vuosisatojen ajan, mutta nyt huomaa, että paholainen työskentelee ylikierroksilla, koska hän tietää, että aika on lyhyt ja hän voi eksyttää monia. Jeesus tulee pian, ja Hän sanoi: ”Varokaa, ettei kukaan teitä eksytä.” (Matt. 24:4)

Jumalan silmäterä

On vaarallista koskea Israeliin, Jumalan silmäterään. Silmämme ovat hyvin tärkeitä – ehkä yksi kehomme herkimpiä osia on pupilli, ja niin on myös Israel Jumalan silmäterä. Meidän täytyy varoa, ettemme vastusta Jumalan suunnitelmaa.

Sakaria 2:12: Hänen kunniansa tähden Herra Sebaot on lähettänyt minut kansojen luo, jotka ovat teitä ryöstäneet, sillä joka teihin koskee, se koskee hänen silmäteräänsä.

Voisin antaa monia esimerkkejä kielteisistä seurauksista, joita kansakunnille on koitunut, kun ne ovat toimineet Israelia vastaan.

Jesaja ja Jeremia profetoivat jo noin 2600–2700 vuotta sitten monia asioita, joiden näemme nyt tapahtuvan. Mutta kun profetallinen sana täyttyy, siihen sisältyy myös ousu- ja pimeitä, kielteisiä asioita, joita emme voi järkeillä selittä, mutta nekin ovat osa profetioiden täyttymistä ja johtavat lopulta Israelin ennallistamiseen. Monet, myös kristityt,

▲ Jerusalem Prayer Breakfast Oslossa, Ballroomissa 400 delegaattia.

eivät ole juurtuneet profetioihin ja päätyvät siksi ehkä historian väärälle puolelle, jopa Israelia kriittiseksi.

Tiedämme, että Israel on kokenut historian vaikeimman ajan sitten holokaustin – eikä se ole vielä ohi. Se, että he ovat selviytyneet niin valtavasta vastustuksesta, hyökkäyksistä seitsemältä rintamalta, on ihme. Lisäksi heitä ympäröivät viholliset ja terroristit, joiden avoin tavoite on heidän tuhoamisensa. Iranilla tämä suunnitelma on jopa kaiverrettuna yleisellä paikalla tauluun, olen kuullut. Tämä kaikkien nähtäväksi. Ja onhan outoa, että he saavat kehittää ydinvoimaa määrättyyn tarkoitukseen.

Kuoleman kultti

Mutta Jumala valvoo sanaansa ja sen täyttymistä – ja kun Jeesus tulee takaisin Jerusalemiin, täytyy olla olemassa maa ja kansa. Siksi vastustus on niin voimakasta. (He voivat huutaa ”joelta mereen” niin paljon

kuin haluavat.)

Mutta Jumalan sanassa on Israelin oikeat maa-alueet mainittu, esim. 1. Moos. 15:18 ja Jesaja 19:23...

7. lokakuuta 2023 jälkeen koko Israelin kansa tunsu tämän saattamallisen hyökkäyksen aiheuttaman ahdistuksen. Eikä ihme, kun saatiin raportteja barbaarisista teloituksista jne., jotka koskettivat kaikkia israelilaisia jollain tavalla. Tapahtuneet dramaattiset asiat me kyllä tiedämme, mutta sanotaan, että se oli kuin helvetin portit/voimat olisivat avautuneet ja demoniset henkivallat tulvivat yli maan. Kuulin, että myös kristityt ja messiaaniset juutalaiset tunsivat tuon ahdistuksen. Näin kuulin erään messiaanisen israelilaisen pastorin kertovan.

Voimme sanoa, että Hamas on rakentanut kuoleman kultin, jossa tuhansia, jopa kymmeniä tuhansia Hamasin sotilaita on kuollut. Se olisi voitu välttää. Sota olisi voitu lopettaa, jos he olisivat lopettaneet rakettien ampumisen Israeliin ja

vapauttaneet panttivangit. Sota olisi ollut ohi, mutta ei – he mieluummin kuolevat lastensa ja vaimojensa kanssa kuin vapauttavat siepatut. Mutta heitä ei kiinnosta, sillä heidän mielestään kuolema juutalaisia vastaan taistellessa on jopa voitto. (koska he uskovat saavansa paratiisissa kauniita neitsyitä).

Tilanne ei ole helppo Israelille – kuin neuvottelisi itse paholaisen kanssa.

Mutta ei mennyt montaa päivää tai viikkoa, kun nämä demoniset voimat levisivät Eurooppaan ja koko maailmaan – yliopistoihin ja muualle. Sen sijaan, että osoitettaisiin inhimillisyyttä ja myötätuntoa Israelia kohtaan, joka oli uhri, mielipide kääntyi nopeasti Israelia vastaan ja terrorismin, Hamasin hyväksi.

Väärä kohde tuomiolle

Haluan sanoa että: israelilaisten on vaikea ymmärtää tätä vihaa, mielenosoituksia, ja kuinka voi asettua

◀ MK Ohad Tal (vas.), MK Tatiana Mazarsky, Fredrik Ekholm, ent. MK ja JPB:n perustaja Robert Ilatov, Ukrainan JPB edustaja Lulija Gershun, kansanedustaja Dag-Inge Ulstein, Norja.

terroristien puolelle demokratiaa vastaan, jolla on juutalais-kristilliset arvot, elämän kunnioitus ja taistelu olemassaolosta. Se on aiheuttanut paljon traumaa ja turhautumista – eikä suotta.

Puhuttaessa mielenosoituksista: esimerkiksi LGBTQ-liike marssii islamistien kanssa Israelia vastaan, mutta jos sama Pride-järjestö menisi Gazaan tai islamistiin maihin, heidät tapettaisiin. Se on järjetöntä. Ei voi ymmärtää, että ihmiset heiluttavat Hamasin lippuja ja puolustavat murhaajia – se on käsittämätöntä. Me ymmärrämme, että tämä on hengellinen sota. Tämän maailman ruhtinas vaikuttaa ja manipuloi jopa viisaita valtionjohtajia. Tämänakin on vaikea ja tuskallista israelilaiselle.

Myös panttivankien vaihto on traumaattista ja tuskallista israelilaisille. Esim. 33 panttivangin vapauttamista vastaan piti vapauttaa noin 1900 elinkautisvankia, murhaajia ja terroristeja – täysin järjetöntä. Netanyahu ja hallitus ovat kohdanneet valtavia haasteita, myös suuria protesteja ja mielenilmauksia maan sisällä.

Jesaja 40:1: ”Lohduttakaa, lohduuttakaa minun kansaani, sanoo Herra.” Sinne pitäisi matkustaa ja osoittaa myötätuntoa.

Tilanne on täysin käsittämätön, kun otetaan huomioon, että kansainvälisten lakien mukaan panttivankien ottaminen on laitonta. YK on ollut heikko, eikä painosta Ha-

masia, vaikka sen oma elin UNRWA on osallinen tilanteeseen. Myöskään Amerikan edellinen hallinto tai kansainvälinen yhteisö, mukaan lukien ICC ja YK:n rikostuomioistuin, eivät ole osoittaneet rohkeutta, vaan sen sijaan vanhaan tyyliin tuomitsevat väärän maan.

Poliittiset johtajat sokaistuneet

Israel toimii nyt puskurina, joka yksin taistelee radikaaleja islamisteja vastaan ja estää heidän etenemistään ja sivilisaatiomme haltuunottoa. Israelin ja Jerusalemin lisäksi heidän mielestään pitäisi hävittää myös demokratia. He sanovat sen suoraan.

Erityisesti Euroopan maiden tulisi osoittaa arvostusta ja tukea Israelille, joka pysäyttää terrorismin. Me olemme seuraava kohde. Ihmeellistä, ettei kuulla mitä he sanovat – aivan kuin länsimaiden johtajilta puuttuisi ymmärrys siitä mitä terroristit sanovat ja suunnittelee tehdä. Mutta sanon vielä kerran, ymmärrämme, että tämän maailman ruhtinas on sokaisut meidän poliittiset johtajat, joka avoimesti puolusti YK:n päätöslauselmaa, jota islamilaiset valtiot sanolivat. Johtajien politiikka ja median Israel-vastaisuus ja valheet pettävät ja johdattavat kansoja vihaan väärä maata ja kansaa kohtaan.

Psalmi 2: 2–4: ”Maan kuninkaat nousevat, ruhtinaat yhdessä pitävät neuvoa Herraa ja hänen Voideltuaan vastaan: ”Katkaiskaamme yltämme

heidän kahleensa, heittäkäämme päättämme heidän köytensä.” Hän, joka istuu taivaassa, nauraa, Herra pilkkaa heitä.”

Me kristityt olemme myös vastuussa tästä, koska emme ole kantaneet johtajiamme ja kansojamme rukouksissa. Valitettavasti Euroopassa on vain vähän vahvoja, raamatullisia seurakuntia, jotka nostavat äänensä. Näin oli myös, kun natsit tappoivat 6 miljoonaa juutalaista, miljoonia romaneja jne.

Ei ihme, että antisemitismi on kasvanut räjähdysmäisesti Euroopassa, vaikka sitä on yritetty kitkeä. Mutta kyse on hengellisestä asiasta – hengellisestä sodasta, kuten äsken sanoin.

Keskellä ruutitynnäriä

Mitä israelilainen tekeekin tai jättää tekemättä, se nähdään vääränä maailman silmissä, ja he saavat syy kaikkeen, syntipukiksi.

Voidaan kysyä, miksi Jumala valitsi juuri tuon paikan, missä Israel sijaitsee – keskellä ampaiespesää, ruutitynnäriä, vihollisten ympäröimänä? Mutta Jumala ei kysy sinulta eikä minulta, ei hallitukseltamme, ei Amerikan hallitukselta, eikä YK:lta tai EU:lta.

Kaikkivaltias Jumala tekee, mitä tahtoo. Juuri siihen Hän on asettanut Israelin kansan, keskelle vihamielisiä naapureita ja terroristeja. Toivoisi, että Jumalan omaisuus-

kansalla olisi parempi osa.

JPB:ssä Norjassa, yksi puhujista oli entinen ministeri Elieser Moody Sandberg. Hän puhui aiheesta ”Profetioiden täyttymys modernissa Israelissa”. Hän mainitsi muun muassa, että aikoinaan suunniteltiin juutalaisten sijoittamista muualle. Mutta mieti, kuinka autiomaan kukoistaa, hän sanoi. Jos Israel olisi ollut josain muualla, Raamattu ei olisi totta. Tässäkin profetallinen sana toteutuu, huolimatta kaikista kielteisistä tapahtumista – sekä juutalaisten synneistä ja puutteista huolimatta.

Lähi-idässä on monia eri tasojen konflikteja, sisäisiä taisteluja ja kurjuutta islamilaisissa maissa, mutta Israelista tehdään syntipukki ja syy kaikkeen. Ainakin Euroopassa uskotaan Kaksoisvaltiotratkaisuun, sehän on Euroopassa keksitty käsite.

Norjan JPB

Huhtikuun alussa järjestettiin ensimmäinen Jerusalem Prayer Breakfast Oslossa. Me koimme, että oli tärkeä kokoontua kahdeksi päiväksi ja lukea sanaa ja rukoilla Norjan muutoksen puolesta, koska maa on nyt yksi Euroopan antisemiittisista maista. Hallituksen kannanotot esim. UNRWA:n puolesta ja samalla Israelin tuomitseminen, on mennyt liian pitkälle. Kuulimme norjalaispuhujilta, kuinka tilanne on vaikea. Näyttää olevan niin, jos maan johtajat menevät väärin Israel-kysymyksessä, niin se heijastuu kansalaiselle myös. (Se on kuin yritysmaailmassa, jos omistajat ja johtajat ovat epärehellisiä bisneksessä, se vaikuttaa henkilökuntaan.)

Meitä oli 400 osallistujaa, joten uskon, että muutosta on tulossa, ehkä maa saa pian uuden hallituksen.

Minäkin sain kertoa, kuinka me järjestimme JPB Helsingin jo vuonna 2019.

Kirjoittaja, Fredrik Ekholm on Israelin kunniansuuli.

Suomalaisten nuorten tulevaisuususkko on vähentynyt

Uusi, juhlabarometrina julkaistu Nuoruuden kolme vuosikymmentä. Nuorisobarometri 2024 tutkii nuorten asenteiden muutoksia 1990-luvulta nykypäivään. Totutusta poiketen barometrissa tarkastellaan tietyn teeman sijaan nuorten vastausten muutoksia tiedonkeruun keskeisiin kysymyksiin 30 vuoden aikana. Osa kysymyksistä on esitetty jo ensimmäisissä Nuorisobarometreissa.

Asetelma kertoo toisaalta suomalaisen nuorisopolitiikan pysyvyydestä, mutta toisaalta välillisesti myös siitä, miten suomalainen yhteiskunta on muuttunut vuodesta 1994, jolloin ensimmäinen Nuorisobarometri julkaistiin.

Yksi merkittävimmistä kolmen vuosikymmenen aikana tapahtuneista muutoksista on nuorten kiinnostus politiikkaa kohtaan, joka on lähes kaksinkertaistunut vuodesta 1997. Vuonna 2024 ainakin jonkin verran politiikasta on kiinnostunut 63 prosenttia, kun osuus vuonna 1997 oli yhteensä kolmannes nuorista. Alimmillaan kiinnostus oli vuonna 2008, vain 27 prosenttia.

– Suomalainen yhteiskunta on tarjonnut nuorille tартtumapintaa 1990-luvulta lähtien. Huolet nuorten laajamittaisesta irtautumisesta yhteiskunnasta tai vähäisestä kiinnostuksesta politiikkaa kohtaan eivät saa Nuorisobarometreista tu-

HAVAINNOT PÄHKINÄNKUORESSA

1

NUORTEN TULEVAISUUSUSKO ON ROMAHTANUT

Nuorten usko omaan tulevaisuuteensa on Nuorisobarometrin mittaushistorian aikana ollut vahvaa. Noin 80 % nuorista on suhtautunut tulevaisuuteensa optimistisesti tai erittäin optimistisesti. Vuonna 2024 vastaava luku on enää 61 %.

KIINNOSTUS POLITIIKKAA KOHTAAN KASVUSSA

1990-luvun politiikka-allergia on vaihtunut lisääntyväksi kiinnostukseksi politiikkaa ja vaikuttamista kohtaan. Erilaiset vaikuttamisen tavat, kuten ostopäätöksillä vaikuttaminen, ovat kasvattaneet suosiotaan.

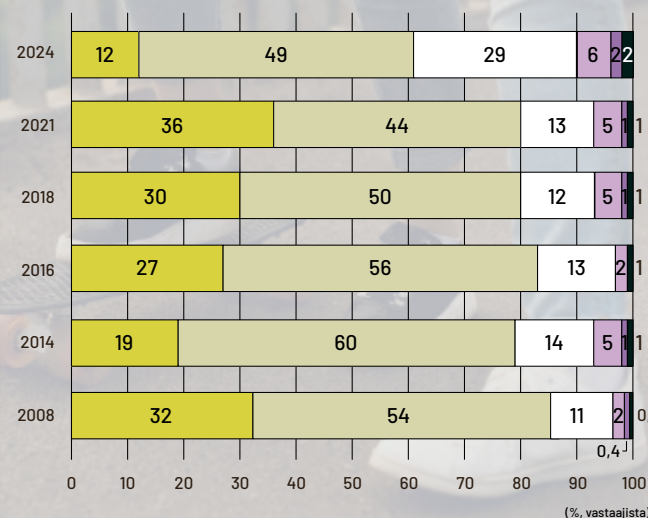
2

3

TYTYTYVÄISYYS TALOUDELLISEEN TILANTEeseen LASKENUT

Vuonna 2024 enää 19 % antoi taloudelliselle tilanteelleen kiitettävän arvosanan. Kohtalaisen tai sitä huonomman arvosanan antoi 24 % vastaajista. Tyytyväisyys on laskenut huomattavasti aiempiin vuosiin verrattuna.

"KUINKA OPTIMISESTI TAI PESSIMISTISESTI SUHTAUDUT OMAAN TULEVAISUUTEESI?"

Erittäin optimistisesti Optimistisesti En optimistisesti enkä pessimistisesti Pessimistisesti Erittäin pessimistisesti En osaa sanoa

kea, toteaa Nuorisotutkimusseuran vastaava tutkija Tomi Kiilakoski.

Nuorten kiinnittyneisyys suomalaisen yhteiskuntaan onkin vahvaa myös muutoin: 72 prosenttia nuorista kokee kuuluvansa siihen kiinteästi ja luottamus useimpiin yhteiskunnallisiin instituutioihin on noussut.

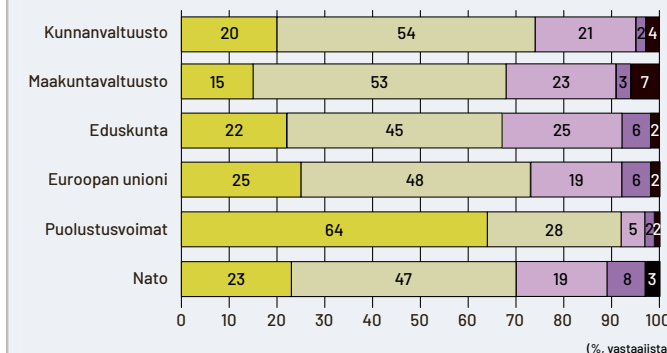
Suomalaiset nuoret kiinnittyvät luontevasti kansainvälisiin instituutioihin: sekä eurooppalaiseksi itsensä kokevien nuorten, että Euroopan unionin jäsenyyttä hyödyllisenä pitävien nuorten määrä on kasvanut. Eniten on kasvanut luottamus Suomen uusimpaan kansainväliseen viiteyhteisöön puolustusliitto NATOon. Luottamus turvallisuusalaan on ollut korkealla tasolla läpi mittauskertojen: eniten nuoret luottavat puolustusvoimiin ja poliisiin, mutta myös tasavallan presidenttiin.

Nuorten usko koulutukseen säilynyt läpi vuosikymmenten

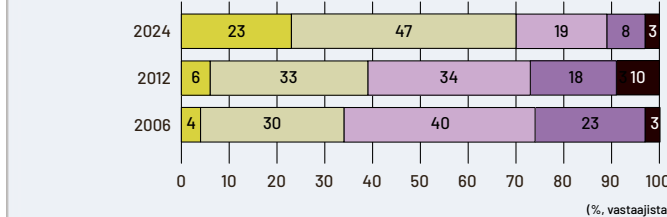
Työ ja koulutus ovat olleet yksi Nuorisobarometrien pysyvistä perustemoista alusta lähtien. Ne toimivat yhtenä myös pontimena Nuorisobarometrin synnylle: ensimmäinen Nuorisobarometri julkaistiin keväällä 1994 yhteiskunnallisia järjestyksiä kokeneessa lama-Suomessa, jossa kannettiin huolta nuorisotyöttömyydestä kärsineiden nuorten sitoutumisesta aiempiin työasenteisiin. Nuorisobarometrit osoittavat kuitenkin esimerkiksi uskon hyvän koulutuksen ja työnsaannin väliseen yhteyteen säilyneen nuorten keskuudessa vahvana.

Saman tarkasteluteeman kysymyksessä siitä, tarvitseeko suomalainen yhteiskunta lisää ulkomaisia työntekijöitä, näkyvät kuitenkin laajemmalla yhteiskunnallisella murroksella ja niiden aiheuttamat muutokset nuorten mielipiteissä. Kun vuonna 2013 väittämän kanssa samaa mieltä oli 37 prosenttia, vuonna 2024 osuus oli 66 prosenttia.

"KUINKA PALJON LUOTAT SEURAAVIEN YHTEISKUNNALLISTEN INSTITUUTIOIDEN TOIMINTAAN?" (2024)

NATOON KOHDISTUVA LUOTTAMUS ERI VUOSINA

Paljon Jonkin verran Vähän En lainkaan En osaa sanoa

Vähemmistöjen esiinmarssi

Aiempaa suurempi osa nuorista lukee itsensä vähemmistöön sukupuolensa tai seksuaalisen suuntautumisen perusteella.

Muunsukupuolisten nuorten osuus on noussut nolasta noin kahteen prosenttiin vuosina 2015–2024. Sukupuoli-identiteettinsä perusteella vähemmistöön lukeutuvia nuoria on nykyään yhteensä 5 prosenttia.

Noin yksi kuudesta nuoresta luki itsensä seksuaalisen suuntautumisen perusteella vähemmistöön vuonna 2024, kun neljä vuotta aiemmin osuus oli noin yksi kymmenestä. Seksuaalivähemmistöjen kasvu on seurausta lähes yksinomaan nuorten naisten lisääntyneestä vähemmistöön lukeutumisesta, sillä jopa neljäsosa nuorista naisista kertoo nykyään kuuluvansa seksuaalivähemmistöön.

– Muutoksella on yhteiskunnallista merkitystä, sillä vähemmistöön lukeutuminen on yhteydessä sekä laajemmin nuorten arvomaailmaan että heidän yhteiskunnalliseen osallistumiseensa. Seksuaalivähemmistöön lukeutuvat nuoret ovat keskimäärin yhteiskunnallisesti hyvin aktiivisia, kommentoi Nuorisotutkimusseuran tilastotutkija Konsta Happonen.

Nuorten tulevaisuususkko on heikentynyt

Huolestuttava tieto tuoreessa Nuorisobarometrissa on nuorten tulevaisuususkon lasku. Vuonna 2016 83 prosenttia vastaajista suhtautui omaan tulevaisuuteensa optimistisesti, mutta vuonna 2024 osuus oli 61 prosenttia. Optimististen osuudessa on huomattavaa laskua myös vuodesta 2018 ja 2021.

– Päätöksentekijöiden tulee ryhtyä konkreettisiin toimiin nuorten tulevaisuususkon palauttamiseksi ja luomaan puheessaan toivoa kriisien lietsomisen sijaan, toteaa valtion nuorisoneuvoston puheenjohtaja Ida Leino.

Nuorten tulevaisuusodotuksista, asioista, joita he haluavat saavuttaa 35 ikävuoteen mennessä, selkeästi tärkein on läheiset ystävät. Sen sijaan perheen merkitys nuorten tulevaisuusodotuksissa on pudonnut. Kun vuonna 1998 perheen saavuttamista tärkeänä piti 86 prosenttia, oli osuus vuonna 69 prosenttia.

Nuorten tyytyväisyyttä omaan elämäänsä on seurattu Nuorisobarometreissa vuodesta 1997 lähtien. Tyytyväisyys on vaihdellut vuosien aikana aaltoliikkeen omaisesti, hiljalleen kuitenkin laskien. Eniten kiitettäviä arvosanoja annettiin 2002. Vuonna 2024 antoi 44 prosenttia kiitettävän arvosanan elämälleen.

LAPIN KUMI OY
AITO RENGASLIIKE

RENGASPALVELUA
LÄPI SUOMEN

www.lapinkumi.fi

Tämän mainoksen
tuotto ohjattu
Tosimies-työn
kehittämiseen

Otan pienet päikkärit, ennen kuin jatkan
Tosimies-lehden lukemista...

Tilaa oma lehtesi netissä
www.tosimies-lehti.fi

TERVETULOA LEPÄMÄÄN
JA KOKEMAAN USKOVIER
YHTEYTTÄ MAASEUTUMAISEMIIN,
SASTAMALAAN.
UUSI SAUNA JA KATETTU
UIMA-ALLAS PIHAPIIRISSÄ!

Kristittyjen Lepo- ja lähetyskoti
Sinun Tähtesi
p. 050 594 4782
info@sinuntahtesi.com
Sinuntahtesi.com

Lapin Kumin vuosikymmenien mittainen historia kelpaa suomalaisen yrittäjyyden esikuvaksi. Tiettyjen peruspilareiden varassa on selvitty sekä haasteellisina aikoina että onnistumisien keskellä kestävän ja jatkuvan kasvun suuntaan. Pienestä alkaneen yrityksen liikevaihto on kasvanut kymmeniin miljooniin euroihin.

Kevättalvisena iltapäivänä istahdimme Lapin Kumin Rovaniemen toimipisteen yläkerrassa kertaamaan menestyjyyden konsepteja, jotka ovat varmistaneet yrityksen ylisukupolvisen jatkumon aina vuodesta 1947, jolloin nykyisen toimitusjohtajan isä Veikko Keskirokanen yrityksen perusti. Merkittäväksi rengasalan toimijaksi kasvanut Lapin Kumi on Suomen pohjoisin kuorma-autojen renkaiden pinnoittamo, ja täältä on saanut alkunsa rengashotellien toimintaperiaate.

Lapin Kumi ei ole enää perheyri-tyks, mutta toimii edelleen perheyri-tyksen tavoin. Henkilökunta on yhteen hitsautunut matalan hierarkian tiivis joukko.

– Meillä ei ole herroja, eikä hidalgoja, määrittelee Lapin Kumin tekemisen kulttuuria sen nykyinen toimitusjohtaja Ville Ruokanen, joka aloitti isänsä Pekan jälkeen toimitusjohtajana vuonna 2007.

Kymmenien vuosien historia

Lapin Kumi aloitti toimintansa nimellä Lapin Kumikorjaamo

► Lapin Kumin tiskillä otetaan asiakkaan tarpeet huomioon. Kuvassa vasemmalla yrityksen nykyinen toimitusjohtaja Ville Ruokanen ja hänen edeltäjänsä Pekka Ruokanen.

◀ Viestikapula on siirtynyt isältä pojalle, mutta yrityksen ovi on edelleen avoinna sekä aiemmille että uusille asiakkaille. Kuvassa Ville ja Pekka Ruokanen.

LAPIN KUMI OY

ylisukupolvinen menestystarina

Oy lähes 80 vuotta sitten samana vuonna, kuin yrityksen järjestyksessään toinen toimitusjohtaja Pekka Ruokanen syntyi. Pekan ja hänen kaksoisveljensä syntymän osuttua samaan vuoteen yrityksen perustamisen kanssa, totesi Pekan Veikko isä aikanaan, että poikien synnyttyä oli pakko alkaa jotakin tekemään. Pitkän uran tehtyään luopui Veikko omistajuudestaan vähitellen ja Pekasta tuli yrityksen pääomistaja vuonna 1988.

Suvussa tekemisen meininki

Pekka haki aikanaan vauhtia sekä elämään että liiketoimintaan ulkomailta. Kauppaopistosta valmistuttuaan hän työskenteli vajaan vuoden rengastehtaalla Norrköpingissä, Ruotsissa ja pari vuotta hieman ennen Ville-pojan syntymää vierähtivät rauhanturvajoukoissa Kyproksella. Vauhti vaikuttaa olevan suvussa, sillä Ville, joka jo pienestä pitäen on nauttinut moottorien pärinästä, on saanut adrenaliinin liikkeelle ralliharrastuksen parissa.

Asiakas työnantajana

Lapin Kumi on tullut tunnetuksi aitona rengasliikkeenä, jonka fokus on renkaissa ja vanteissa. Renkaiden suuntauksen tarkistus kuuluu palvelupakettiin, mutta mahdollinen aiheeseen liittyvä huolto toteutetaan toisaalla. Mutta rengasliike ei ole vain renkaita ja vanteita, vaan se on myös asiakkaita, joita valtakunnallisesti laajentuneella Lapin Kumilla riittää Suomessa etelästä pohjoiseen. Myymälöitä on 17, vakituksia työntekijöitä 240 ja asiakastapahtumia vuositasona 160 000. Uusin myymälä sijaitsee Helsingin Vuosaarella.

– On tärkeää, että jokainen asiakas kohdataan. Jokaiselle sanotaan päivää, kiitos ja näkemiin, tähdentää Pekka.

Osaksi suurempaa

Syyskuussa 2024 Lapin Kumi Oy liittyi osaksi Pohjoismaiden suurinta valmistajista riippumatonta Circular

► Lapin Kumin 24/7 rengaspalvelua varten tarvitaan oma kuljetuskalusto. Kun työkonen rengas hajoaa, tarvitaan nopeaa toimitusta.

◀ Raskaan kaluston renkaat ovat toisinaan huomattavan kokoisia. Renkaan sisällä Lapin Kumin toimitusjohtaja Ville Ruokanen.

Tyre Service Group:ia, jolla on toimintoja Suomen ja Ruotsin ohella myös Norjassa ja Puolassa. Lapin Kumin liikevaihto on kasvanut yli 60 miljoonaan euroon ja kaikkien Suomessa CTS Groupiin kuuluvien yhteenlaskettu liikevaihto tulee olemaan tänä vuonna 75 miljoonaa euroa.

– Vaikka olemme iso yritys, toiminta pienen ja perheyhtiön tavoin on välittynyt myönteisellä tavalla asiakkaalle, summaa Ville, joka ilmeisesti inspiroituu sekä johtamisesta, mutta myös yhtä lailla työskentelystä renkaiden parissa.

Varat yrityksen kehittämiseen

Lapin Kumissa on selvitty sekä ►

► huonoista että hyvistä ajoista. Säästäväisyys, nöyryys, luotettavuus ja ahkeruus ovat siivittäneet yritystä kohden parempaa huomista. Sesongin aikaan johtoporras laskeutuu yläkerrasta tiskin taakse palvelemaan asiakkaita. Johtajaa ja alaista saattaa olla vaikea erottaa, koska koko kumiperhe pukeutuu samankaltaisiin työvaatteisiin. Lapin Kumin mehenki on ollut merkittävä eteenpäin saattava voima.

– Kun on tullut tulosta, on se käytetty firman kehittämiseen, eikä ole rohmuttu rahoja omaa taskuun tai ajettu uusimman mallin mersulla, toteaa Pekka yrityksen menestyksen syitä pohtiessaan. – Yrittäjän on myös jatkuvasti oltava tilanteen tasalla, jatkaa Pekka.

Lapin Kumin toimintaa on jatkuvasti pyritty kehittämään sekä asiakaspalvelun että henkilökunnan osalta. Henkilökunnan kouluttamismahdollisuudet sekä yhteiset palaverit johdon ja henkilökunnan kesken ovat osa Lapin Kumin kulttuuria.

– Henkilöstölle on tehty selväksi, että firman hyvä tulos on hyväksi kaikille, määrittelee Pekka. Sekä Pekka että Ville jakavat saman ajatuksen siitä, että aina ei ole tarkalleen tiedetty, mihin on ryhdytty, mutta ehkä juuri siksi on uskallettu ottaa suuriakin riskejä.

Ja vielä muistuttaa Pekka meitä ikivanhasta sananlaskusta: – Heitä työsi Herran haltuun, niin sinun hankkeesi menestyvät.

Renkaita tarvitaan edelleen

Erinäiset maailmanpoliittiset muutokset ovat vaikuttaneet rengasbisnekseen vähemmän kuin moneen muuhun toimialaan.

– Autot eivät vieläkaan lennä, toteaa Ville, joka näkee yritystoiminnan tulevaisuuden valoisana ja katselee ennemmin mahdollisuuksia kuin uhkia. Renkaita tarvitaan jatkossakin, ja näyttää siltä, että palvelun kysyntä vain kasvaa, sillä Suomessakin ”Tee se itse” –kulttuuri on vähenemässä, summaa Ville tulevaisuuden näkymiä.

► Lapin Kumin toimitusjohtaja Ville Ruokanen on tuttu näky pohjoisen rallitaipaleilla.

◀ Kypärä päässä ralliauton ratin takana unohtuvat työkiireet hetkeksi myös Lapin Kumin toimitusjohtaja Ville Ruokaselta.

Yrittäjälläkin on vapaa-aikaa

Tätä nykyä Villen perustyöpäivä alkaa seitsemältä ja päättyy kuudelta, mutta viikonloppuisin rengasmiehet ovat vapaalla. Vaikka työ vaikuttaa-kin Villen kohdalla mukavalta harrastukselta, on tärkeää saada välillä ajatukset irti työasioista.

– Jo silloin, kun minulla oli rengasliike Helsingissä, vietin kesälo-maa neljä viikkoa ja koetan pitää loman yhdessä osassa. Kun on neljä viikkoa lomaillut, alkaa jo kummasti tehdä mieli takaisin rengashommiin, kertoo Ville, joka saa ajatuksensa toisaalle myös ralliauton ratissa. Menestystäkin on ralleissa tullut ja se on omalta osaltaan pitänyt ralliharrastuksen elossa. Mainittakoon, että autokuskina on usein toiminut myös Pekka, joka on kuskannut esimerkiksi Israelissa järjestettävän lehtimajanjuhlan vieraita.

– Rengasbisnes on pitkäjänteinen toimiala, tässä ei ole pikavoittoja ja yksi sesonki on vain yksi osa pitkän matkan juoksua, analysoi Ville haastattelun päätteeksi.

Lämminhenkisen keskustelutuokion päätteeksi otimme vielä muutamia kuvia. Sitten laskimme Ville seuraavaan palaveriin. Pekan kanssa hörppäsimme kupillisen Lapin Kumin tarjoamaa kahvia.

Softatalo AIDA Oy

HALUATKO SÄÄSTÄÄ ENERGIAA?

Säästetään kaukolämpöä, maakaasua, öljyä ja käyttövettä kiinteistöissä.

Globaalisti ainutlaatuiset ja varmat järjestelmät toteuttavat n. 10-30 % säästöjä nopeassa takaisinmaksuajassa.

OTA YHTEYS, NIIN TEEMME TARJOUKSEN !

petri.aalto@aida-energy.com
www.aida-energy.com

YRITYKSEN TAVOITTEET

Laatu
Luotettavuus
Toimintavarmuus
Joustavuus

vrk

VAASAN RAKENNUSKORJAUS
OY / AB
VASA BYGGNADSREPARATION
Vöyrinkatu - Vöräгатan 13, 65100 VAASA - VASA

www.vaasanrakennuskorjaus.fi

Raimo Peräkylä Oy
MAARAKENNUKSEN LAADUNVALVONTA & TESTAUS
raimoperakylaoy.fi

HARVESTERIT TOSIMIEHILLE

KETO FORST XTREME V2

360°-rotaattorilla!

KETO FORST W, XTREME V2 ja ECO

Ensiharvennukseen ja energiapuun tekoon.

Keto Harvesters
www.kone-ketonen.fi

Kone-Ketonen Oy
puh. 020 734 4640
keto-harvesters@kone-ketonen.fi

”Tulimme Puteoliin”

◀ Puteolin satama.

▼ Kalastajat puhdistavat verkkojaan Puteolissa.

Eero Ketola

Vaikka on jo marraskuun loppupuoli niin aurinko paistaa pilvettömältä taivaalta. Viileän aamun jälkeen on pakko ottaa ensiksi päällystakki ja sitten villatakki. Rannalla silkkihaikara tallaa meren pohjaa saadakseen syötäväksi kelpaavat pikkukalat liikkeelle.

Satamalaituria kiertävät paikalliset asukkaat muodikkaissa vaatteissa. Kalastaja nostaa ison mustekalan nähtäväksi. Perheen isä on selvästi tyytyväinen. Kalastaja mättää suuren muovikas-

sin täyteen mustekaloja. Samalla uusia ostajia saapuu paikalle. Satamalaituriin saapuu laiva Sisiliasta.

Tähän samaan satamaan saapui apostoli Paavali. Merimatka Kesareasta oli täynnä draamatiikkaa. Nyt Paavalin yli kolmen vuoden odotus oli päättymässä. Hän oli tulossa Roomaan. Kuitenkin eri tavalla kuin hän ehkä oli ajatellut. Matka oli kestänyt kauan.

Malta lähtenyt laiva saapui Sisilian itärannikolle Syrakusaan. Syrakusasta matka jatkui Reegioniin, nykyiseen Reggio di Calabriaan joka on Italian eteläkärjessä. Sieltä purjehdus jatkui Puteoliin, nykyiseen Pozzuoliin Napolinlahdella. Pitkän merimatkan viimeisestä 350 kilometrin matkaosuudesta laiva olisi onnistunut etenemään myötätulessa parissa päivässä. Pysähdykset johtuivat epäedullisista tuulista.

Laiva viljalastissa

Laivan viljalastia ei kannattanut purkaa Syrakusassa eikä Reegionis-

sa. Sisilia oli Rooman vilja-aitta. Ei sinne tarvinnut viedä viljaa. Puteoli Rooman tärkein syväsatama.

Roomaan matkustavat kuuluisuudet olivat nousseet siellä maihin kuten juutalainen historioitsija Josefus ja Rooman keisari Tiitus (hallitsijana vuosina 79 – 81). Hänet muistetaan Jerusalemin kaupungin tuhoamisesta.

Puteolissa oli jo seurakunta. Julius salli Paavalin asua ystävien luona. Viikon pysähdystä ei varmaankaan tehty Puteolin kristittyjen pyynnöstä. Syynä ehkä oli voimakas kevätsade. Roomaan matkalla olevat vangit olivat jo useita kuukausia myöhässä. Viikko lisäaikaa Puteolissa ei merkinnyt mitään. Puteolin kristityt ottivat lähetin kautta yhteyden Roomaan ja kertoivat, että Paavali oli saapunut.

Kaupunki Kalderassa

Puteol sijaitsee 11 km länteen Napolista. Puteolissa eli Pozzuolissa asuu nykyisin noin 80 000 asukasta.

Kaupunki sijaitsee Campi Flegrein tulivuoren kalderassa. Kaldera on tulivuoren räjähtäessä tai romahtaessa syntynyt kattilalaakso. Alueella on varsin usein maanjäristyksiä ja tulivuoritoimintaa. Maaperässä tapahtuu usein nousua ja vajoamisia. Osa kaupungista evakuoitiin maan vajoamisesta johtuen 1970-luvulla.

Kaupungin merenrantaa ja kuuluisaa kävelykatua kutsutaan nimellä Sandro Pertini. Pertini (1896 – 1990) oli kuuluisa, italialainen poliitikko ja presidentti. Näyttelijä Sophia Loren vietti lapsuutensa Pozzuolissa.

Apostolien teot 28: 11-14

▶ Puteolin satamassa on kirkko, joka on rakennettu paikalle, johon Paavali saapui matkallaan Roomaan.

▲ Puteolin satama.

ELÄMÄN MARSSI OULU näky laajenee pohjoiseen

Vesa Liljamo

Tübingen, saksalainen yliopistokaupunki, omaa erityisen tapahtuman lähihistoriassa. Täällä syntyi merkittävä elämän arvoja korostava tapahtuma sisältäen Saksan natsihallinnon jälkeläisten anteeksipyyttämisen ja sovinnon eleen holokaustista selvinneitä ja heidän jälkeläisiään kohtaan. Elämän suojelua juutalaisille, vainon sijaan. Tapahtuneet 2. maailmansodan aikaiset tosiasiat tunnustaen syntyi läpimurto Elämän marssi-nimisen toiminnan aloittamiselle. Menneiden sukupolvien perilliset ovat avainasemassa tämän päivän yhteiskunnan toiminnan eri lohkoilla ja tasoilla. Eikä vain tämän päivän vaan myös tulevan. Sovinto on kaikille tarjolla.

Suunnittelun yhteistyön voima

Oulussa toukokuussa 2025 kerääntyä runsaslukuinen joukko kansalaisia kaupungin keskustaan, marssiin ja kävelykatu Rotuaarilla olevan lavan tilaisuuteen. Saksasta vuonna 2007 lähteneen viestin sanoma saavutti lähes 20 vuotta jälkeenpäin Pohjolan valkean kaupungin, jolla

on myös erityinen menneisyys niin Suomen kuin natsi-aikakauden historiassa. Pieni aktiivijoukko oululaisia suunnitteli keväällä 2025 pohjoista tapahtumaa yhdessä marssin aiemmin toteuttaneiden ystävien kanssa. Tässä artikkelissa muutamia esiinnostoja ja näkökantoja. Ja aikapa näyttää, miten viesti kulkeutuu vielä pohjoisemmaksi, onhan Lapin sodan tapahtumat syytä huomioida ja olisi aika käydä niidenkin arpia hoitavalla tavalla läpi. Oulun mars-

si olikin innoittanut lappilaisia mukaan tapahtumaan. Taivaan Isän tahto on, että arvet sulautuvat ja katkeruuden juuret irtoavat.

Oulun rautatieaseman läheisyydestä lähtenyt marssi eteni Oulun kaupungin pääkatuja pitkin herättäen huomiota oululaisten sunnuntai-iltaapäivässä. Kuuluipa reitin varrella peräti vastaantulijalta toteamus ”shalom”. Joukon edetessä sanoma näkyi kirkkaasti kaduilla, leveä banderolitekti kertoi mielenilmauksen tar-

koituksesta; antisemitismin nousun vastustaminen ja Israelin sekä juutalaisen kansan olemassaolon puolustaminen. Ulkoilmatapahtuman tarkoitus oli näkyvällä tavalla antaa lisäymmärrystä ihmisille ja mahdollisuutta tarjota ymmärrykseen. Rotuaarin lavalla olevan ohjelman myötä elämää suojeleva viesti tuli kirkkaasti esille. Eikä vain vaikutusta ymmärrykseen vaan tarkoitukseen rohkaista toimiin kansalaiset keskuudessa. Vihanlietsonnan vaa-

ratekijät ovat vahvasti nyky-yhteiskunnassa näkyvillä, joihin Oulussa otettiin kantaa. Pohjolassa halutaan osaltaan tukea Elämän marssin ry:n käyttämää teemaa ”me emme vaike- ne” – olla äänessä ja varoittamassa elämää uhkaavista epäkohdista.

Tapahtuman siunattu erityislaatuisuus

Raamatun Jumalan ja juutalaisen kansan suhde on ainutlaatuinen, jota voi ymmärtää vain tutkimmalla Pyhää Kirjaa. Juutalaisille valinta on ollut haasteellinen, mutta samalla monia siunauksia mahdollistava. Valinnan tarkoitus avautuu seurassamme juutalaisen kansan historian vaiheita. Jumalan sanoma juutalaisen kansan kautta kertoo yhteydestä elämän antajaan ja ohjaa kansoja elämän arvokkuuden vaalimiseen. Käytännön toimin ja tietysti rukouksin on syytä muistaa sitä, mihin asemaan juutalainen kansa on Taivaallisen Isän vaikutuksella asetettu. Juutalaisvastaisuus, antisemitismin nousu, Israelin valtion olemassaolon oikeutus – nämä teemat ovat usein esillä eri keskusteluissa tänäkin päivänä. Osoitus siitä, kuinka aikakautemme haastaa meitä seisomaan Jumalan ilmoituksen puolella.

– Tänäkin, 80 vuotta sodan jälkeen, kokoontuu ihmisiä noin 20 maassa ja 120 kaupungissa osoittamaan, että maailma ei ole unohtanut menneisyyttä. Sen tähden mekin olemme tänään täällä Oulussa.

Israelissa pastorin tehtävissä vaikuttaneen Juha-Pekka Rissasen puhe nosti esille erityisesti Elämän marssi-toiminnan perustajan Jobst Bittnerin kirjoittaman kirjan ”Hiljaisuuden muurin murtaminen”. Kirjan syntyhistoria ja sisältö valottavat natsien toimien seuraamuksia. Menneiden sukupolvien ja tapahtuminen käsittelemättömyyden vaikutus oli selvästi aistittavissa Tübingenissä ja tähän Bittner heräsi. Syntyi näkemys, että asialle on syytä tehdä jotain. Avaamalla hiljaisuuden muureja ja hän koki tällä olevan merkittävän myönteiset vaikutusmahdollisuudet kristittyjen ja juutalaisten laajalle yhteisymmärryksen tulevaisuudelle.

– Jobst Bittner tiedosti vahvasti, että mm. Tübingenin henkinen il-

Kokemuksellista puhetta

Oulun tilaisuuden puheosuudet olivat kukin erilaisia, kuitenkin

► Kuuden miljoonan juutalaisen muistolle.

täydentäen samaa sanomaa. Pirjo Karttunen, Elämän marssi ry:n hallituksen varapj. korosti juutalaisvastaisuuden nousun laaja-alaisen näkymisen todellisuutta. Tuhopoltot, pommiuhkaukset, taiteilijoiden ja yliopistotutkijoiden boikotit tai israelilaiset tuotteet, siinä muutamia mainitakseni. Karttunen myös painotti Elämän marssi-toiminnan laajaa maailmalla vaikuttavaa liikehdintää.

– Tänäkin, 80 vuotta sodan jälkeen, kokoontuu ihmisiä noin 20 maassa ja 120 kaupungissa osoittamaan, että maailma ei ole unohtanut menneisyyttä. Sen tähden mekin olemme tänään täällä Oulussa.

Israelissa pastorin tehtävissä vaikuttaneen Juha-Pekka Rissasen puhe nosti esille erityisesti Elämän marssi-toiminnan perustajan Jobst Bittnerin kirjoittaman kirjan ”Hiljaisuuden muurin murtaminen”. Kirjan syntyhistoria ja sisältö valottavat natsien toimien seuraamuksia. Menneiden sukupolvien ja tapahtuminen käsittelemättömyyden vaikutus oli selvästi aistittavissa Tübingenissä ja tähän Bittner heräsi. Syntyi näkemys, että asialle on syytä tehdä jotain. Avaamalla hiljaisuuden muureja ja hän koki tällä olevan merkittävän myönteiset vaikutusmahdollisuudet kristittyjen ja juutalaisten laajalle yhteisymmärryksen tulevaisuudelle.

– Jobst Bittner tiedosti vahvasti, että mm. Tübingenin henkinen il-

mapiiri oli sulkeutunut ja synkänpuhuva. Sama ilmiö oli koettavissa eri puolilla Saksaa. Syyksi osoittautui melko selvästi se, että eri yhteisöissä oli vallinnut kymmenet vuodet väkijoukkojen kulttuuri, ja sen murtamiseksi oli ryhdyttävä tositoimiin, kommentoi Juha-Pekka Rissanen.

Rissasen laaja elämäntyö juutalaisen kansan hyväksi näkyi hänen puheosuuden rinnastuksena Raamatun sanoman ja Elämän marssin toiminnan yhteneväisyydessä. Juutalais-kristillinen perintömme ei ole tyhjän veroinen. Rikas ja elävä perintö pohjautuu juutalaisen kansan kautta saatuaan pääomaan, Mooseksen kautta tiedoksi tulleen Jumalan Pyhään tahtoon 10 käskyn kautta kaikille ihmisille. – Lainsäädäntömme ja oikeuskäytäntömme lepää tällä jalustalla. Kristittyinä olemme kiitollisia juutalaisille, niin koko Raamatun sisällöstä kuin henkilöstä nimeltään Jeesus, jatkoi Rissanen puheensa loppuosassa.

Tapahtuman viimeinen puheenvuoro tulikin perin ”pohjalaisittain” – Paula Karppanen. Paula on kotoinen Oulun seudulta, asuen nykyään Saksassa ja vaikuttaen siellä, missä March of Life -näky on syntynyt. Paulan innostuksella ja merkittävällä tuella on Oulun tapahtuman toteutukselle olennainen vaikutus. Kiitos hänelle siitä. Puheessaan erityinen paino kohdistui Oulun 1940-luvun historiaan. Natsi-Saksan joukot toi-

◀ Heprealaiset tanssisävelet – elämän puolesta.

mivat Oulussa, kaupungin ollessa eräänlainen toiminnan tukikohta. Kaleva-lehdessä julkaistu artikkeli vuodelta 2017 valottaa jo otsikon ”Kättä yhteen lyöden natsien kanssa Oulussa” kautta sen aikaista ilmapiiriä. Oulun kaupungin Tuuran alueelta luovutettu ampumarata saksalaisille mahdollisti mittavia sotaan liittyviä laajemismahdollisuuksia. Satojen parakkien sisältämää aluetta kutsuttiin ”Pikku-Berliiniksi” ja Waffen-SS:n eliittijoukkoja majoitettiin alueelle, jonka nimeksi tuli myöhemmin Alppila. Näistä alppijääkäreistä saanut alueen nimi on edelleen yksi kaupunginosana Oulussa. Seuraavassa lyhyt ote Paulan puheesta Oulun liittyen:

– Isotätiäni työskenteli myöhemmin Tuuran sairaalassa. Hän kertoi tietäneensä venäläisistä sotavangeista. Erityisesti hän muisti tapausten, jossa Kajaanin työleirillä syttyi tulipalo, ja vangit kuolivat, koska heitä ei päästetty ulos. Hänelle oli kerrottu, kuinka vangit huusivat apua. Kun kysyin, tiesivätkö suomalaiset keskitysleireistä, hän vastasi: ”Totta kai tiesimme. Siitähän kirjoitettiin lehdissä.”

Ja toinen ote Karppasen puheesta liittyen välinpitämättömyyteen: – Holokaustin selviytyjä Elie Wiesel kirjoitti, että juutalaiset eivät kärsineet eniten vainoista vaan välinpitämättömyydestä. Hän kuvasi, kuinka uutiset joukkomurhasta julkaistiin lehdissä kuin arkipäiväisiä tapahtumia – ilman kommentteja, ilman myötätuntoa. Uskon, että tämä välinpitämättömyys vaivaa meitä myös tänä päivänä, kun antisemitismi nosta päätään myös Suomessa.

Näkyvä ilo ja sydänten asenne – mahdollistaa moneen

Musiikkikokoonpanon ja Israel-tanssiryhmän esitykset oululaisvoimin innostivat monet osallistujat mukaan. Marssin aikana kaiuttimista kaduilla kuuluneet iloiset heprealaissävelmät taatusti herättivät mielenkiintoa. Toiveena erityisesti kuinka laajeneva ilo valtaa alaa ja Elämän marssin sanoma kiirii uusilla kaduilla. Vallankin odotusarvona laajeneva sovinnon avoimuus nykypäivän ihmisyhdessä. Näytä aito sovinnon asenteesi ja varusta se taivaallisella hymyllä sekä sisäisellä ilolla.

**TOIVON
SYKE
SEURAKUNTA**

10.-15.6.2025

Kesäkonferenssi

Ohjelma osoitteessa: toivonsyke.seurakunta.fi

VÄLITTÄJÄ ARJESSASI

Vesa Karvonen
KIINTEISTÖVÄLITTÄJÄ, LKV, LVV

040-5389437
vesa.karvonen@arentumlkv.fi

**arentum
LKV**

TOSIMIES

Euroopan vanhin kristillinen miestenlehti

– miestenlehti, jota naisetkin voivat lukea!

6 nroa vuodessa vain 40 €

www.tosimies-lehti.fi

NIIN KUIN YLEISHAPPO

Evoluutio-opetus horjuttaa Raamatun arvovaltaa ja toimii näin kuin yleishappo, joka syövyttää useimpien kristittyjen uskoa. Luottamuksen puute Raamattuun on kristittyjen nuorten kaikkein yleisimmin mainittu syy uskosta luopumiseen.

Vastaavasti useimmat eivät ole koskaan kuulleet siitä nykyaikana saatavilla olevasta valtavasta määrästä todisteita, jotka tukevat Raamatun ilmoitusta luomisesta. *Luominen*-tiedelehti voi auttaa juuri tässä. Se on kuin vahva suoja-aine, joka kumoaa ja estää evoluution syövyttävän vaikutuksen jatkossakin.

Sen upeasti kuvitettut, värilliset sivut tekevät siitä julkaisun, jota ihmiset haluavat lukea. Onko Sinun tuttavapiirissäsi nuoria, joiden usko on evoluution vuoksi koetuksella? Ostaisitko heille lahjaksi palan Totuutta? Tilaukset: kauppa.luominen.fi

LUOMINEN

KISSAT

**Pohjojammaan
kautta...**

Jussi Kosola

Kesä polokaastahan suomalaasittaan käyntihin Vapulta ja se kyllä näkyy merias seuraavina päivinä jälkimainingiis niin hyvä ku pahaskin, niinku mikkä tahansa kesätapahtumat lairasta laitahan.

Monellaaset marssit ym. kulukueet saavat aikaha tunnekuahuja, ja harvas taitaa olla sellaaet ilimaukset, etteikö joku pahoottaasi miältänsä.

Jonkullaasia poikkeuksiakin on, niinku ny Kauhava Cruising. Siälä kun katteli kaluston kiriavuutta, niin kesäaet fiilikset siinä pukkas. Tapahtuman irea on se, että harrasteajoneuvot lairasta laitahan ovat kaikki tervetullehia, ei tapahtumas oo tuimailimeesiä järiestyksenvalavojia LSK Busines Parkin portilla valakkaamas, ketä sisälle päästetähän, vaan kaikki pyärään päällä liikkuvat härpäkkehet ja niiren kuskit & matkustat laajalle lentokentän plantaasille ryhymittyvät hyvin ohjatuulle rivistöölle.

Tyylikästä ja hubaa kalustua sinne taaskin oli kertynehenä, ja siinä sitte ennen cruisingia sai kaikas rauhas moikata tuttuja ja kattella kullekki mialuksia ajoneuvoja, joita riitti jokahitten makuhun.

Convoy, n.15 kilsan matka keräs teiren ja katujen varsille hyväntuulista yleesyä ja paluu sitte takaasi LSK:lle, mihinä rento ja leppoonen yhyresolo jatkuu vailla nipottamista.

Tällääsiä hyväntuulen kinkeriä sitä sois eneekein kesähämmä mahtuvan, vailla järiestyshäiriöötä, hengenvaaraa jne.

Tämä kiitorata ohojastaakin hengelliselle osuurelle: kristiushko, joka perustuu Raamatun ilimoottuksehen meirän langennehen ihmiskunnan, alakaen Aatamista ja Eevasta, jotka siältä paratiisista aikaanansa heitettiin portin ulukopuualle, ku vetääsivät ääntäkohoren kiälletyn puun herelmän.

Vanha Testamentti jo ilimoottaa kaiken ennallensa asettajan saapuvan maan päälle entraamahan sen karotetun Jumalayhteyren. Uusi Testamentti sitte kertoo tarkasti maan päälle tullehasta Messiahasta, Jeesuksesta Kristuksesta, kaiken ennallensa-asettajasta.

Hän, Jumalan lihaksi tullu Poika sitte eli toreski Mooseksen lain, paranti sairahia, herätti kuallehia, cruisaali aasilla ja kelapuutti porukoohinsa, kave-riiksensa kaikista yhteeskuntaluakista väkiä eikä liputtanu ketään ”portin ulukopuualle”.

Vaikka Hän kaiken teki oikeen, niin oli olemas sakki, jonka justihi oliskin pitäny ymmärtää kiriootusten perustehella, kuka tämä persoona oli, muttaku ei niin käyny, tämä uskonnollinen eliitti sitte vaatiikin Jeesuksen ristihinnallitavaksi.

Tämä kumminkin oli se, mikä nyt sitte jakaa maailman tappihin asti ihmiset kahtia, kun ristinkualemallansa Jeesus sovitti meirän syntimmä Jumalan eres.

Häntä ei hauta pirätelly, kun kolomantena päivänä nousi kuallehesta, ilimesty omillensa antaen lähetyškäskyn viärä ilosanomaa joka pualelle maailmaa siitä, mitä Hän teki.

Niin kauan kun meille ittekullekki elinpäiviä annetahan, niin tärkeintä on iankaikkisuussialumma lunastus, johonka liittyy henkilökohtaenen kannan-ottomma yhtehen ainuahan nimehen: Jeesuksehen Kristuksehen.

Mikä se ihmisen osuus sitte on pelastukses?

Eresmennehen saarnamiähen vastaus tähän oli: Vastahanpaneminen!

Etter jäisi kerran Taivahan portin ulukopuualle, niin voit, jos et vielä tunne Jeesusta omana Herranas, pyytää hänelä synnit anteeksi ja uskoa, että Hänen Pyhä maahan vuaratettu sovintoverensä on sunkin sialus kallis lunastushinta.

Sana Karmel-vuorelta 13. osa

Andrey Teplinsky

Israelin maa on juutalaisten kansallinen koti; juutalaisen kansan historia, usko, kulttuuri ja identiteetti ovat aina olleet sidoksissa tähän maahan.

Arkeologiset tutkimukset vahvistavat juutalaisten muinaisen läsnäolon Israelin maassa ja paljastavat selvästi juutalaisen kansan, Raamatun ja Israelin maan väliset historialliset siteet. Nämä näkyvät, maahan hautautuneet kulttuuriset jäännökset ja rauniot muodostavat fyysisen yhdyssiteen juutalaisen kansan menneisyyden, nykyisyyden ja tulevaisuuden välillä heidän maassaan.

Hebron keskeisessä roolissa

Katsokaamme esimerkiksi löytöjä, joita on tehty muinaisesta Megidon kaupungista nykypäivän Israelin pohjoisosassa. Muita esimerkkejä ovat useat paikat Jerusalemin ympäristössä ja Jerusalemissa, juutalaisten pyhimmissä kaupungissa 900-luvulta eKr. lähtien.

Arkeologit tiedottavat lähes vuosittain hämmästyttävistä löydöistä, jotka vahvistavat erityisen raamatul-

Miksi Israel on tärkeä juutalaiselle kansalle?

lisen kronologian ja Raamatun kertomusten luotettavuuden. Tällaisia löytöjä ovat kirjoitetut ja kaiverretut omistuskirjoitukset (Bullae), joissa mainitaan raamatullisia nimiä, rakennusten rauniot ja muut arkiset käyttöesineet, jotka ovat kaikki peräisin 900 -luvulta eKr. vuoteen 586 eKr., jolloin babylonialaiset hävittivät Jerusalemin. Tai ajatella kaivauksia, joita on tehty Hebronissa, paikassa, joka näyttlee keskeistä osaa monissa Raamatun kertomuksissa. Hebron oli huomattava kaupunki Juudean ylängöllä. Se oli vahvasti linnoitettu varhaisella ja keskiaikaisella sekä rautakaudella.

Israelin Museoviraston suorittamissa viimeisimmissä kaivauksissa Hebronissa löydettiin mikva (juutalainen rituaalinen kylpyallas) ja juutalaisille asukkailla kuuluvia koteja Toisen temppelin ajalta. Kaikkialla maassa, kaikissa paikoissa, voidaan havaita historian katkeamaton ketju.

Ylös temppeliin

Kolme kertaa vuodessa, Pääsiäisenä,

Helluntaina ja Sukkotina, juutalaiset tekivät pyhiinvaelluksen Jerusalemiin. Jännittävät uudet kaivaukset Daavidin kaupungissa Jerusalemissa ovat paljastaneet aivan hiljattain sen tien, jota pitkin israelilaisilla oli tapana nousta temppeliin.

Juutalaisissa häissä hääpari rikkoo juomalasin merkiksi siitä, että he pitävät Jerusalemiä suurimpana ilonaan.

Maahanmuuttaja yhä enemmän

Jerusalemissa on asunut juutalaisia jatkuvasti muinaisista ajoista meidän päiviimme asti. Vuosisatojen kuluessa monet valloittajat ovat yrittäneet tuhota Israelin, mutta huomattavan määrän juutalaisia onnistui jäämään maahan Rooman raakalaismaisen etnisen puhdistuksen jälkeen, Byzantin hallinnon jälkeen ja useiden muslimien ja ristiretkeläisten hallituskautien jälkeen.

Juutalaiset eivät ole lakanneet kaipaamasta Siioniin. Kaikista näistä mullistuksista huolimatta maa-

han on aina tullut tasaisina pieninä puroina juutalaisia pyhiinvaeltajia ja maahanmuuttajia, joiden määrä nousi huomattavasti 1800- ja 1900-luvuilla.

Palestiinan kansakuntaa ei syntynyt

YK:n yleiskokous hyväksyi marraskuussa 1947 päätöslauselman itsenäisen juutalaisvaltion perustamiseksi Palestiinaan. Israel otettiin YK:n täysivaltaiseksi jäseneksi 11. toukokuuta 1949. Syntymästään asti se on ollut täysin demokraattinen maa, joka takaa yhtäläiset oikeudet kaikille kansalaisilleen.

Kun juutalaiset hyväksyivät vuonna 1947 YK:n päätöslauselman kansankotinsa jakamisesta juutalaisen väestön ja arabiväestön kesken, arabit hylkäsivät suunnitelman. Siitä seurasi, että Israelin valtio muodostettiin, kun taas Palestiinan kansakuntaa ei koskaan muodostettu virallisesti.

Ei pelkkä maantieteellinen paikka

Vuosituhsien ajan Israelin maalla, Erets Jisraelilla, on ollut vertaansa vailla oleva ja syvälle punoutunut merkitys juutalaisen identiteetin, uskon ja yhteisen muistin kuvakodoksessa. Se on enemmän kuin pelkkä maantieteellinen sijainti. Se on esi-isien kotimaata, sivistyksen kehto, heidän hengellisten pyrkimystensä polttopiste ja nykyisenä aikana elintärkeä pyhäkkö ja itsemääräämisoi-

keuden symboli.

Voidaksemme ymmärtää, miksi Israel on niin äärettömän tärkeä juutalaishansalle, meidän on tutkittava perin pohjin niitä historiallisia, hengellisiä, kulttuurisia ja eksistentiaalisia lankoja, jotka sitovat heidät tähän vanhaan maahan.

Juutalaisen sinnikkyuden symboli

Israelin merkitys sai uuden ja tärkeän ulottuvuuden 1900-luvulla antisemitismin nousun ja Holokaustin myötä. Israelin valtion perustaminen v. 1948 tarjosi tärkeän pakopaikan Holokaustista selvinneille ja juutalaisille, jotka joutuivat vainotuiksi eri puolilla maailmaa.

Siitä tuli juutalaisen sinnikkyuden ja päättäväisyyden symboli, paikka jossa juutalaiset voivat hallita omaa kohtaloaan ja elää turvassa.

Juutalaishansan enemmistölle Israelin keskeinen merkitys pysyy vakana. Se on heidän kollektiivisen identiteettinsä kulmakivi, yhdysside heidän menneisyyteensä, heidän nykyisyytensä elämää sykkivä keskus ja heidän tulevaisuutensa toivon lähde.

Korkean teknologian yhteiskunta

Tänä päivänä Israel on vakavarainen maa, jonka talous kasvaa nopeammin kuin monen maailman suurimman valtion talous. Nyky-Israelin ihmeeseen sisältyy se tosiseikka, että 1900-luvun alussa Israelin maa oli ottomaanien valtakunnan takapuolinen ja köyhä maa-alue. Juutalaiset, jotka saapuivat maahan tuona aikana paetakseen lisääntyvää antisemitismia Euroopassa ja Venäjällä,

kohtasivat monia vaikeuksia, mm. hankalia sääolosuhteita, sairauksia ja lamaannuttavaa turkkilaisten verotusta.

Mutta juutalaisten sitoutuneisuuden ja ahkeran työn ansiosta viimeisten 120 vuoden aikana Israel nousi suureksi osaksi asumattomasta autiomaasta malariaa levittävine suoalueineen menestyväksi korkean teknologian yhteiskunnaksi.

Israel suojelee vähemmistöjen oikeuksia

Nykyisen Israelin valtion perustamisesta lähtien Israel on rakentanut menestyvää maata, joka suojelee kansalaistensa oikeuksia ja uskonnonvapautta.

Israel takaa, että kaikilla uskonnoilla on pääsy uskonnollisesti merkittävälle alueilleen – mikä on selasta, mitä ei sallittu aikana, jolloin Israel ei hallinnut Jerusalemiä.

Israel suojelee vapaata lehdistöä, vähemmistöjen oikeuksia ja naisten oikeuksia maanosassa, jossa sellaiset oikeudet ja suojelut ovat vieraita.

Vähemmistöt ovat mukana toimimassa kaikilla siviilielämän alueilla; he palvelevat ammatti-ihmisinä kaikilla alueilla, tuomareina ja diplomaatteina, ja laki suojelee heitä paremmin kuin missään muussa Lähi-idän maassa.

Juutalaisten kansankoti

Israel tarjoaa edelleen kansankodin muista maista saapuville juutalaisille, heille, jotka tulevat esimerkiksi entisestä Neuvostoliitosta, Euroopasta ja myös Etiopiasta ja muista

maista.

Israel ottaa edelleen vastaan juutalaisia, jotka pakenevat usein väkivaltaista antisemitismia, jota he joutuvat kohtaamaan nykyään kaikkialla maailmassa.

Juutalainen etiikka

Israel on elämää sykkivä, valtavien innovaatioiden maa. Israel tekee työtä niin teknologian, ympäristön, energian kuin lääketieteen alalla hyödyttääkseen osaamisellaan koko maailmaa.

Israel reagoi ensimmäisten joukossa, kun tapahtuu luonnonmullistuksia tai hätätilanteita niin kuin olemme nähneet tsunamin iskiessä Kaakkois-Aasiassa, Haitin maanjäristyksessä, Japanin maanjäristyksessä ja tsunamissa ja Turkin maanjäristyksessä.

Juutalaiseen etiikkaan kuuluu varjella ja parantaa ihmisyyttä; Israel, juutalaisena valtiona, elää tämän periaatteen ohjaamana.

Kiinteä yhteys säilyy voimakkaana

Todettakoon lopuksi, että Israelin tärkeys juutalaisille on monitahoinen totuus, jonka juuret ovat vuosituhansien historiassa.

Sen uskonnollinen merkitys on suuri, se on sykkivää kulttuurista yhteyttä ja sillä on keskeinen rooli itsemääräämisoikeuden pyhäkkönä ja symbolina.

Se on maa, joka antaa muodon heidän perinnölleen, ruokkii heidän identiteettiään ja edustaa esivanhempiansa kotimaahan yhteyttä tuntevan kansan pysyvää unelmaa.

Juutalaisen kansan ja Israelin

maan välinen kiinteä yhteys säilyy voimakkaana ja murtumattomana siteenä; se muovaa heidän menneisyytensä, määrittää heidän nykyhetkensä ja valaisee heidän edessään olevan polun.

Haluatko oppia lisää?

Mitä sinä tiedät Israelista? Onko sinulla siellä juutalaisia ystäviä? Oletko käynyt Israelissa tai suunnitteletko matkustavasi sinne tulevaisuudessa? Haluatko oppia lisää Israelin menneisyydestä, nykyisyydestä ja tulevaisuudesta?

Andrey Teplinsky asuu Haifassa ja palvelee Herraa messinaanisessa seurakunnassa Karmel-vuoren huipulla. Hän on perustanut Carmel Streams -nimisen palvelutyön, joka järjestää seminaareja ja konferensseja sekä opinto- ja esirukousmatkoja Israelissa. Andrey on naimisissa ja hänellä on kolme lasta.

KUKA TIETÄÄ?

Eero Ketola

Raamatun Esterin kirja on saanut nimen päähenkilön, Esterin mukaan. Juutalaisesta, nuoresta naisesta tuli Persian kuningatar.

Kirjan tapaukset rajoittuvat niihin juutalaisiin pakosiirtolaisiin, jotka eivät olleet lähteneet Jerusalemiin. Ester korotetaan Jumalan suunnitelman mukaan kuningattaren asemaan Suusanissa, Persian pääkaupungissa. Kun juutalaisia uhkasi tuho Haamanin taholta, niin Ester vetoaa kuninkaaseen heimonsa puolesta. Tämän johdosta juutalainen kansanosä säästyy hävitykseltä.

Henkilöt:

Ester eli Hadassa: Suomeksi ”Tähti”. Kuningatar.

Mordokai: Esterin kasvatti-isä.

Hatak: Kuninkaan hoviherra. Tiedonvälittäjä Mordokain ja Esterin välillä.

Haaman: Teki salaliiton juutalaisten tuhoamiseksi.

Esterin kirja luku 4, jae 14. ”Saatu-
aan kuulla Esterin viestin Mordokai
käski sanoa hänelle: Vaikka asutkin
kuninkaan palatsissa, älä kuvittele,
että voit juutalaisista ainoana pelastaa
henkesi. Jos sinä nyt tässä tilanteessa
pysyt vaiti, niin juutalaiset saavat kyl-

lä avun ja pelastuksen muualta, mutta
sinua ja isäsi sukua kohtaa tuho. Ja
kukaties sinusta tulikin kuningatar
vain tällaisia aikoja varten.” (Kr. 92)

”Jos sinä tänä aikana olet vaiti,
tulee apu ja pelastus juutalaisille
muualta, mutta sinä ja sinun isäsi

▲ Tie alas Golanin vuoristosta tasangolle.

▼ Hylätty panssarivaunu Golanin ylän-
göllä.

perhe tuboudutte. Kuka tietää, etkö
sinä juuri tällaista aikaa varten ole
päässyt kuninkaalliseen arvoon”. (Kr
33/38)

Kuka tietää?

Jumala asetti Esterin jo valmiiksi
paikkaan ja hetkeen, jolloin hän voi
pelastaa Israelin kansan. Ester otti
riskin. Mikäli kuningas ei ojen-
na kultavaltikkansa häntä kohti, hän
kuolee. ”Jos kuolen, niin kuolen”.

Ester pyysi kaikkia Suusanin juu-
talaisia paastoamaan hänen puoles-
taan. Kuningas näki Esterin ja ojen-
si kultavaltikan häntä kohti. Tämä
merkitsi kuninkaan hyväksyntää.
Ester astui esiin ja koskettti valti-
kan päätä. Hän kertoi Haamanin suun-
nitelmasta tuhota juutalaiset. Kan-
sanmurha ei toteutunut.

Äiti luki Raamattua

Yhdysvaltojen presidentin Richard
Nixonin ollessa lapsi hänen äitinsä
luki ja opetti pojalle Raamattua.
Äiti oli kveekari. Äiti sanoi pojalle:
”Eräänä päivänä olet asemassa, jossa
voit pelastaa Israelin.”

Kveekarit ovat Englannissa Geor-
ge Foxin perustama protestanttinen
liike. Yhdysvalloissa kveekari Wil-
liam Penn perusti 1682 kveekari-
valtio Pennsylvanian.

Richard Nixonista tuli Yhdysval-
tojen 37. presidentti. Hän oli vi-
rassa 1969 – 1974. Syyria ja Egypti
hyökkäsivät Israeliin 6.10.1973 Jom
Kippur -juhlan aikana. Viikon tais-
telujen jälkeen Israelin ammuks-
et olivat lopussa.

Historian suurin ilmasilta

12.10.1973 presidentti Richard Ni-
xon päätti avata ilmasillan Israeliin.
Nixon sanoi Dr. Henry Kissingerille:
”Lähetä kaikki, jotka lentävät”. Val-
tavat C-52 Calaxy -kuljetuskoneet
kuljettivat yli 20 000 tonnia am-
muksia, aseita ja panssarivaunuja il-
masillan aikana. Ilmasilta oli Yhdys-
valtojen historian suurin. Suurempi
kuin Berliinin saarron aikainen il-
masilta Vittles 1948 – 1949.

Israel säilytti olemassaolonsa,
vaikka tappiot olivat tavattoman
suuret. Merkittävänä tekijänä oli
Richard Nixonin päätös auttaa Is-

raelia.

Richardin Nixonin äidin profee-
talliset sanat toteutuivat: ”Eräänä
päivänä olet asemassa, jossa voit
pelastaa Israelin.”

Mordokai sanoi Esterille: ”Kuka
tietää, etkö sinä juuri tällaista aikaa
varten ole päässyt kuninkaalliseen
arvoon”.

Jumala johdattaa meitä. Usein
emme tiedä miksi olemme juuri sii-
nä paikassa ja tehtävässä, jossa olem-
me. Kuka tietää? Jumala jo edeltä-

päin siirtänyt meidät paikkaan, jossa
avun tarve jossain vaiheessa ilmenee.

Emme voi yksin pelastaa kan-
sakuntaa, mutta voimme auttaa
ja tukea lähimmäistämme. Kuka
tietää päivän, jolloin koulussa, työ-
paikalla, lomalla, eläkepäivinäme
havahdumme siihen, että tämän
tähtien olen juuri tässä paikassa ja
tilanteessa, johon Jumala on minut
johdattanut. Vaikka en ole sitä tien-
nyt. Tämä päivä saattaa olla odotuk-
sen täyttyminen.

ILOUUTISET

Mukana mm.

Timo Soini ja Tapio Puolimatka
LUE: www.ilouutiset.fi

Usko tulee kuulemisesta

Raamattu osoittaa, kuinka uskoa
tarvitaan jopa vuorien siirtämi-
seen vain sinapinsiemenen verran,
mutta samanaikaisesti muistuttaa,
että voimme kasvaa uskossamme.

Ymmärrän uskossa kasvamisen
tarkoitavan sitä, että luottamuk-
semme Jumalaan lisääntyy, mutta
myös sitä, että uskon yliluonnol-
linen ulottuvuus ilmenee elämä-
sämme runsaampana. Jeesuksen
sanat haastavat meitä kaikkia:
”Jos joku sanoisi tälle vuorelle:

’Kohoa ja heittäydy mereen’, eikä
epäilisi sydämessään, vaan uskoisi
sen tapahtuvan, minkä hän sanoo,
niin se hänelle tapahtuisi.

On siis sanomattakin selvää, että
me tarvitsemme uskoa elääksemme
todeksi sitä elämää, jonka Jumala on
meille lahjoittanut. Ensin pelastum-
me uskon kautta Jeesukseen ja sitten
alamme elämään uskon ulottuvuu-
dessa. Joku puhui meille Jumalan
sanaa ja me tulimme uskoon ja sa-

man periaatteen mukaisesti ääneen
puhuttu Jumalan sana vaikuttaa
meissä uskoa myös vaeltaessamme
Jeesuksen seurassa. Raamattu ni-
mittäin ilmoittaa, että ”usko tulee
siis kuulemisesta, mutta kuuleminen
Kristuksen sanan kautta.

Ääneen lausuttu on voimak-
kaampaa kuin hiljaa ajateltu. On
erinomaista mietiskellä ajatuksis-
saan Jumalan sanaa, mutta tuon
sanan erityinen voima vapautuu

voimakkaammin, kun sitä ju-
listetaan kuultavalla tavalla. En
tiedä ketään, joka olisi tullut us-
koon sen myötä, että joku hänen
vieressään ajatteli Jumalan sanaa.
Äänen lausuttu Jumalan sana va-
pauttaa siinä olevan voiman ja us-
kon ulottuvuuden, ja siksi meidän
tulisi kuulla sitä jatkuvasti.

Matt 17; Mark 11; Room 10;
2 Tess 1

Tosimies lukee

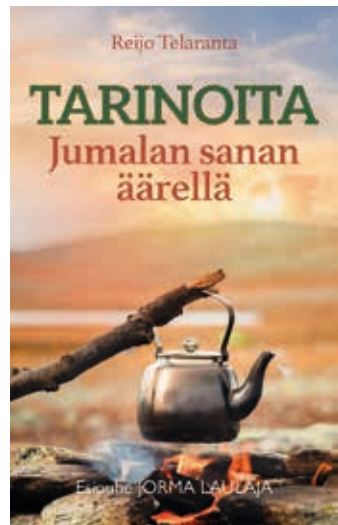
TARINOITA KANTORAKETTEINA

Tarinat ovat viestinnän välineinä paljon vanhempia kuin televisio, radio, lehdet ja kirjat. Ne ovat ihmiskunnan vanhin tapa välittää tietoa sukupolvelta toiselle.

Pitkän uran eri lehtitaloissa niin toimittajana, päätoimittajana kuin toimitusjohtajanakin tehnyt Reijo Talaranta on myös aktiivi somen käyttäjä. Nyt hänen blogikirjoituksistaan on koottu kirja ”Tarinoita Jumalan sanan äärellä”.

Talaranta on parin vuosikymmenen ajan kerännyt lyhyitä ja puhuttelevia tarinoita. Hän kertoo löytäneensä niitä arvostelemistaan kirjoista, lukemistaan lehdistä sekä netin loputtomista syövereistä. Osan mediassa kiertävistä tarinoista hän on käyttänyt sellaisenaan, monet suomentanut, useimpia eri tavoin muokannut ja osan myös itse kirjoittanut. Tarinoiden yhteydessä hän on käyttänyt eri raamatunkäännösten tekstejä sen mukaan, mikä niistä on parhaiten nostonut esille kulloinkin käsitellyn näkökulman.

Kirjassa Talaranta huomauttaa, että tarina on kuin kantoraketti, jota ilman upeinkaan satelliitti ei pääse radalleen. Se on kuin turvallinen ankkuripaikka, johon kuuntelija saa kiinnittää kuulemastaan keskeiset muistijäljet myöhemmin pohdittaviksi. Kun muistaa tarinan juonineen, muistaa helpommin

Reijo Talaranta
Tarinoita Jumalan sanan äärellä
Kuva ja Sana, 2025

myös siihen liitetyt asiat.

Kirjan sisältämät sata kertomusta toimivat hyvin keskustelun pohjana erilaisissa yhteyksissä – olen itsekin käyttänyt paria kirjassa kerrottua tarinaa omien puhetilaisuuksieni alustuksina takavuosina.

Talaranta vanhana, anteeksi, entisenä toimittajana osaa kuljettaa tekstiä mielenkiintoisella tavalla ja kiteyttää asian jaellen samalla todellisia helmiä lukijoille. Yksi minulle kolahtanut asia on, että omatunto on samanlainen kuin aurinkokello. Se kykenee antamaan oikeita vastauksia ja varoituksia vain oikean valon, Raamatun sanan, valaisemana.

Ehdottomasti luettava kirja kaikille, jotka joutuvat pitämään puheita tai vetämään keskustelu- ja raamattupiirejä.

Kimmo Janas

SUURVALTAPOLITIIKKAA SOPIMUSTEN JA AATTEIDEN JÄLKEISESSÄ MAAILMASSA

Kirjan esipuheissa toinen kirjoittajista, Jaakko Iloniemi, politiikan konkari, siteeraa Mauno Koivistoa: ”Kun tapahtuu jotakin odottamatonta, alamme odottaa, että tapahtuu lisää odottamatonta”. Omassa esipuheessaan nuoremman polven poliitiikan tutkija Vanhanen viittaa kunnioitukseensa Iloniemeä kohtaan, ja ”kilpajuoksu” saa painavaa sisältöä molemmilta herroilta.

Kiina ja Venäjä ovat mukana juoksussa ja molempien lonkerot ulottuvat laajalle.

BRICS- maiden tilannetta selvitetään Intiasta Indonesiaan, Brasiliasta Turkkiin sekä Nigeriasta Etelä-Afrikkaan.

Maailma 2050 -raportin mukaan G-7 maat menettävät tulevaisuudessa vaikutustaan maailmassa.

Väestön liikehännästä kirjoittaneissa Iloniemi toteaa väestön liikkumisen olevan yhtä vanhaa kuin yhteiskunta.

Saksalainen sanonta ”Multikulti” on menettämässä tenhovoimaansa ja siirtolaisten tuloon suhtaudutaan vauhimmin (Multikulti – monikulttuurinen).

”Kirosana – hyvinvointivaltio” ot-

Jaakko Iloniemi & Henri Vanhanen
Vuosisadan kilpajuoksu
Docendo, 2025

sikon alla tutkaillaan keskiertoamerikkalaisen näkemyksiä sosiaaliturvajärjestelmästä/korkeista veroista.

Made in China 2025 ohjelmaa ”ruotiessaan” Vanhanen toteaa mm. tekoälyn ja sähköautojen olevan tuotanto-ohjelman runkoa. Kiinan Vyö ja Tie -hankkeeseen tutustutaan. Voimakkaan kasvihuonekaasujen tuottamisen vastapainoksi paneudutaan myös uusiutuvan energian kehittämiseen.

Luvussa 8 otsikon ”Savijaloilta Aasian jättiläiseksi” todetaan Intian ohittaneen Kiinan väestön määrässä ja nykyinen pääministeri Narendra Modi luottaa riippumattomuuspolitiikkaan. Kansainvälisen energiajärjestön (IEA):n mukaan Intia tulee vaikuttamaan maailmanlaajuisesti eniten energian kysynnän kasvuun.

Indonesia Kaakkois-Aasian hiljainen voima – maailman suurin saarivaltio ja 7. suurin talous sekä Etelä-Amerikan jättiläinen Brasilia ja sen tempoileva politiikka huomioidaan.

Kirjan loppupuolella kirjan kirjoittajat antavat lyhyitä kommentteja heinäkuussa 2024 tapaamisesta USA:n presidentinvaalien aikaan.

Samuel Saresvirta

VAINOT KRISTITYN ELÄMÄSSÄ

Kanadan Marttyyrien Äänen johtaja Floyd A. Brobbel on kirjoittanut kristityn elämään kohdistuvista vainon eri muodoista kirjan ”Monen

ahdistuksen kautta”.

Kirjan esipuheessa yksi Korean Marttyyrien Ääni -järjestön perustajista, pastori Eric Foley muistuttaa Paavalin sanoista: ”Kaikki, jotka tahtovat elää jumalisesti Kristuksessa Jeesuksessa, joutuvat vainottaviksi.” Eli emme voi tuodittautua harhaan, että kristityt kohtaavat vainoja ainoastaan Afrikassa, Aasiassa tai jossain kaukana meidän kotimaastamme.

Brobbelin vanhemmat perustivat aikoinaan Kanadan Marttyyrien Ääni -järjestön kuultuaan pastori Richard Wurmbrandin todistuksen vainoista kommunistisessa Romaniassa ja käsitettyään, että ”vapaan” maailman ihmisten pitäisi toimia vainotun seurakunnan äänenä. Kanadan järjestössä on kehitetty väline, jota he kutsuvat vainon asteikoksi. Se havainnollistaa vainossa koettujen vihamielisten toimien eri asteita.

Floyd A. Brobbel
Monen ahdistuksen kautta
– vainon eri muodot kristityn elämässä
Marttyyrien Ääni, 2024

Floyd A. Brobbel avaa vainon eri muotoja ”Amitin” tarinan kautta. Vaikka Amit, hänen perheensä ja ystävänsä ovat kuvitteellisia hahmoja, heidän tarinansa perustuu tositahtumiin. Brobbel toteaa kertomuksissa kuvattujen tilanteiden kootun haastattelusta, joita hän on tehnyt vainottujen kristittyjen kanssa työskennellessään yli 20 vuoden aikana.

Kirjan kappaleet rakentuvat vainon eri muotojen ympärille; pilkkaaminen, häirintä, syrjintä, panna-

Tosimies lukee

kappaleessa kerrotaan ensin Amitin tarina, jonka jälkeen tarkastellaan, miltä kyseiset tilanteet näyttivät Jeesuksen elämässä.

Brobbel kertoo uskovansa, että länsimaisen seurakunnan taantuma johtuu suurelta osin siitä, että niin harvat ovat valmiita kärsimään Kristuksen asian puolesta. ”Vaikka monet kristityt harjoittavat mielellään hyväntekeväisyyttä ja pyrkivät edistämään rauhaa, parantumista ja sovintoa, he eivät halua samalla julistaa evankeliumia.”

Kirjan lopussa on yhdeksän opituntia käsittelevä opiskeluopas, jota voi käyttää niin henkilökohtaisen pohdiskelun ja hengellisen kasvun tukena kuin myös vaikkapa pienryhmässä keskustelun pohjana.

Brobbel kuljettaa tarinaa todella sulavalla otteella, eikä sorru turhaan sormi pystyssä opettamiseen. Kirja on oiva apuväline jokaiselle, joka haluaa saada laajemman käsityksen marttyyriuden olemuksesta ja sisällöstä Raamatun sekä eletyn elämän näkökulmasta.

SUOMALAINEN MIESSOTILAS

Millainen mies oli 1900-luvun sotilas? Marko Tikan toimittama tietokirja ”Sinivalkoisia sotureita – suomalaismiehet asevelvollisina, sotilaina ja veteraaneina” ravistelee uskomuksia.

Käsitykset suomalaisesta miehestä sotilaana ovat muodostuneet ja muovautuneet kuluneen vuosisadan aikana eri tavoin. Erilaisia ovat olleet myös suomalaisten miesten kokemukset ja tulkinnat sotilaana olemisesta. Yksi johtava teema läpi kirjan on, miten suomalaisen sotilaaseen liitetty ihanteet, mielikuvat ja kokemukset ovat tiivistä liittyneet mieheyteen ja miesihanteisiin.

Sankarit ja varsinkin sotasankarit ovat eräänlaisia miesihanteiden äärimmäisiä muotoja ja symboleja. Sotasankaruus on historiallisesti muuttuva ilmiö. Ennen 1800-lukua sotasankarit olivat usein joko mytologisia hahmoja tai kuninkaita ja sotapäälliköitä. Varhaismodernilla ajalla taas sotilaana oleminen oli yleensä ammatti tai pakko, jo-

hon joutui pieni otos yhteiskunnan köyhimmistä kerrostumista. Yleisen asevelvollisuuden myötä sotilaskoulutus tuli osaksi yhä useamman nuoren miehen elämää. Myös tavallisten sotilaiden kaatumiselle taistelussa tuli yhä tärkeämmäksi antaa korkeampi merkitys uhreina kansakunnan puolesta. Syntyi käsitys tavallisen miehen sankaruudesta. Tämä teos pyrkii hahmottelemaan sankaruuden näkemisen osana oman aikansa rooliodotuksia, yhteiskunnallisia ja kulttuurisia tarpeita.

Marko Tikka (toim.)
Sinivalkoisia sotureita
– suomalaismiehet asevelvollisina, sotilaina ja veteraaneina
Vastapaino, 2025

Suomalaiset miehet omaksuivat sotilaan roolin erityisesti talvisodassa. Kun kansakunta kutsui miehet aseisiin syksyllä 1939, ani harva jätti saapumatta. Käynnissä olevan Ukrainan sodan aikana suomalaisten selviytyminen talvisodassa onkin noussut kiinnostuksen kohteeksi niin Ukrainassa kuin muissakin maissa.

Teoksen kirjoittajat Anders Ahlbäck, Jussi Jalonen, Ville Kivimäki, Olli Kleemola, André Swanström, Ilari Taskinen ja Marko Tikka ovat aihepiiriin perehtyneitä historian-tutkijoita. Näkökulma onkin historian-tutkimuksellinen ja miehen roolia, kokemusta ja myyttejä analyttisesti pohdiskelleva.

Jokainen kirjoittaja tarkastelee aihetta eri näkökulmasta, kuten esimerkiksi: suojeluskuntalaisuus yhtenä sisällissodan jälkeisten vuosien kansalaisuuden muotona, mas-

kuliinisuus törmää sotakokemuksiin tai aseveljistä veteraaneiksi. Erityisen kiinnostava osuus on Swanströmin artikkeli Akateemisen Karjala-Seuran sotilaspastoreista valkoisen sotilasihanteen julistajina ja toteuttajina jatkosodassa.

Kirja sopii monelle. Tikka toteaa, että kirjan pitäisi lukea jokainen, jolla on varmoja käsityksiä siitä, millaisia suomalaiset miehet ovat tai olivat 1900-luvulla sotilaina. Saattaa jopa yllättää, miten vahvasti ristiriidassa käsityksemme veteraaneista on ollut aikalaisten kokeman todellisuuden kanssa.

ONKO JUMALA MUUTTUNUT?

Uutuustietokirja ”Jumalan synti” väittää, että Jumalalla oli ennen vaimo, joka sensuroitiin pois? Ja että Jeesusta ei alun perin pidetty Jumalana? Ainutlaatuinen (?) teos vie lukijan syvälle jumalakäsityksemme perin inhimilliseen historiaan ja näyttää, miten uskonto yhä kietoutuu maallistuneeseen arkeemme.

Teologian tohtori ja aktiivinen tietotubettaja Ville Mäkipelto tuli tietokirjailijana tutuksi teoksesta ”Sensuroitu”, joka sai jostain syystä jopa tiedonjulkistamisen valtionpalkinnon. Tutkijat Juha Pakkala ja Raimo Hakola puolestaan ovat Helsingin yliopiston teologisen tiedekunnan dosentteja ja eksegetiikan yliopistolehtoreita, joilla on pitkä kansainvälinen ura tutkijoina.

Kristinuskon ja islamin piiriin kuuluu noin puolet maailman väestöstä. Niillä on yhteiset juuret juutalaisuudessa, ja kaikkia kolmea uskontoa yhdistää monoteismi eli usko yhteen jumalaan.

Useimpien kristittyjen karvat pystyyn nostava ”Jumalan synti” pureutuu tieteellisen historian-tutkimuksen – ei siis teologisesta – näkökulmasta siihen, miten jumalakäsitys kehittyi juutalaisuuden ja kristinuskon alkuvaiheissa. Vastaavaa suomalaisten tutkijoiden yleistajuista teosta ei ole aiemmin julkaistu. Enpä ole varma, onko sitä ehditty edes kaivata...

Teoksen tarkastelujakso alkaa noin tuhat vuotta ennen ajanlaskumme alkua, jolloin Lähi-Idässä

Ville Mäkipelto, Juha Pakkala & Raimo Hakola
Jumalan synty
– Isän ja pojan kätkeyty historia
Otava, 2025

eli monia jumalia palvovia heimoja. Jumala oli silloin vain yksi ihmisen kaltainen hahmo monien jumalten joukossa. Hänellä oli vaimokin, jumalatar Asera, jonka sensurointi teki uskonnosta miesvoittoisen.

Muinaisen Jerusalemin temppelin tuhoamisesta 500-luvulla eaa. alkoi uusi vaihe, kun pieni joukko oppineita kirjureita ryhtyi kehittämään yksijumalaista uskoa. Kun ajatus yhdestä kaikkivaltiaasta jumalasta voimistui, tarvittiin maailman pahouden selittämiseksi myös pimeyden voimia. Tutkijoiden mukaan silloin keksittiin Saatana ja helveti, joilla pelottelu on ollut vallan käytön väline tähän päivään asti.

Kolmas ajanjakso alkoi juutalaisuuden parista nousseesta Jeesus Nasaretilaisesta, jonka opetukset johtivat varhaiskristillisyyden syntyyn.

Harvoin on kristinuskoa käsittelevä kirja saanut yhtä paljon julkisuutta, tuntuu että kirja-arvosteluja ja tekijöiden haastatteluita löytyy monista niin kristillisistä kuin maallististakin medioista. Eli ainakin kirjamyynnin kannalta Kustannusyritys Otavalta mielenkiintoinen veto...

Vaikka kirjan sisältö voi närkästyttää uskovaista lukijaa, kirja itsessään on mielenkiintoista luettavaa siitä, kuinka käsitys Jumalasta on kehittynyt – ja muuttunut – vuosituhansien saatossa.

Kimmo Janas

Tosimies (1/25) julkaisi Kari Kovanen artikkelin ”Miten tähtitiede todistaa Jumalan olemassaolon”. Artikkelin pääaihe on universumissa havaittu monitasoinen hienosäätö alkaen kuvitteellisesta Big Bangistä eli ”Suuresta Pamauksesta”, atomeista ja luonnonvakioista aina Linnunradan turvalliseen sijaintiin galaksiklusterimme paikallisessa ”tyhjiökuplassa”. Tällainen elämän synnylle ja sen kuvitteelliselle kehitykselle välttämätön hienosäätö ei voi mitenkään syntyä sattumalta, joten Säättäjän eli Jumalan on pakko olla olemassa – m.o.t.

Samalla Kovanen kuitenkin, kunnioittamansa astrofyysikko Hugh Rossin doktriinia myötäillen, tekee Suuresta Hienosäätäjistä kokeellisen biologian oppipojan, joka tarvitsi tuhansia miljoonia vuosia saattaakseen maapallon asumiskelpoiseen kuntoon. Ensin ”protomaapalloon” törmätettiin Theo-niminen planeetta, josta syntyi Kuu. Sitten maata piti pommittaa asteroideilla, jotka mukamas toivat tänne muutaman valtamerellisen vettä (ja samalla jotenkin säilyttivät kallioperästä löytyvät valtavat vesimäärät). Sitten piti kehittää kasvihuoneilmiötä synnyttävä kaasukehä, jotta alussa heikosti säteilleen Auringon lämpö ei haihtuisi avaruuteen. Sitten tämä kaasukehä piti muuttaa vähemmän

Hugh Rossin ”tiede” on tulkintaa ja kuvittelua maailmankaikkeuden menneisyydestä

▲ Heprean sana asah tarkoittaa ”tehdä”. Hugh Ross värentää sen tarkoittamaan ”tulla näkyviin”, jota merkitystä sanalla ei ole. Esimerkiksi 1. Moos. 5:8 kun vuorenhuiput tulevat näkyviin, käytössä on heprean sana ra’ah.

kasvihuoneilmiötä aiheuttavaksi jne. Nämä tieteellisen mielikuvituksen loihdittavat tarinat on ajat sitten perusteellisesti kyseenalaistettu, mutta emme nyt keskity siihen. Toteamme vain, että: Yli 100 artikkelia vertaisarvioituissa tieteellisissä lehdissä julkaissut fysiikan professori John G. Hartnett on todennut, että hän ei **pidä kosmologiaa oikeana tieteenä** (<https://luominen.fi/kosmologiaa>). Hän lainaa kollegaansa James Gunnia:⁽¹⁾ ”Kosmologia voi vaikuttaa tieteeltä, mutta se ei ole tiedettä. – Eräs tieteen perusperiaatteista on toistettavien kokeiden tekeminen, mitä ei kosmologiassa voi tehdä.” Hugh Rossin edustama ”tiede” ei ole luonnontiedettä, vaan *tulkintaa* ja kuvittelua maailmankaikkeuden (ja maapallon) menneisyydestä – sen alusta sen perusteella, miltä se tänään näyttää. Kirjoittaja perustelee neljästi omaa näkemystään vetoamalla ”ylei-

sesti hyväksyttyyn näkemykseen”. Luonnontieteissä, kuten fysiikassa, konsensuksella tai ns. yleisesti hyväksytyillä mielipiteillä ei ole kuitenkaan *mitään* arvoa: totuudesta ei voi äänestää. Eniten meitä häiritsee Jumalaan uskovien kirjoittajan kritiikitön myönteisyys ”elämän kehittymiselle” eli evoluutiolle. Kirjoittaja myöntää Hugh Rossin ns. progressiivista kreationismia, joka on kumottu perusteellisesti mm. nerokkaan messiaanisen juutalaisen fysiikaalisen kemian tohtori Jonathan Sarfatin teoksissa *Refuting Compromise* ja *The Genesis Account*. Kirjoittajan kunnioittama Ross määrittelee elämän kahteen luokkaan: alkeelliseen ja kehittyneeseen! Mutta kun joku rupeaa puhumaan alkeellisesta elämästä, hän paljastaa lähes täydellisen tietämättömyytensä. Silloin on parasta vaihtaa kanavaa ja kuunnella jotain muuta. Ross: ”Alkeellisen elämän on

täytynyt kehittyä ensin, niin että myöhemmin olisi voinut syntyä kehittynyt elämä.” (Elämä on siis ”kehittynyt”, ei luotu – ei edes ”kehitetty”) Ross ei ymmärrä, mitä miljoonat vuodet tekisivät miljoonia kertoja hänen yksinkertaiselle elämälleen. Yksinkertainen elämä olisi sellaista, joka ei pystyisi korjaamaan siihen koko ajan syntyviä vaurioita. Vaurioiden korjaaminen näet vaatii monimutkaisia koneistoja ja *tietojärjestelmiä* (joiden löytämisestä myönnettiin Nobel-palkinto v. 2015). Rossin yksinkertainen elämä kuolisi, ellei syntymäpäivänään, viimeistään seuraavalla viikolla: todellisessa maailmassa, reaaliologiassa ei tapahdu evoluutiota (tai progressiota), vaan devoluutiota (degressiota). Näin siksi, että hienosäädettynä maailmaamme kuuluvat tärkeinä ja välttämättöminä tekijöinä myös *hajottavat voimat* eli entropia. Entropiaa eli epäjärjestystä, kaaosta ja esimerkiksi mutaatioissa tapahtu-

vaa biologisen informaation katoa aiheuttavat mm. vesimolekyylien *lämpöliike* (moninkertaisella äänen nopeudella), solukoneistojen salamanopeasta toiminnasta syntyvä *kitka* sekä voimakas *taustasäteily*. Säteilyä tulee avaruudesta ja kallioperästä. Nykytasolla säteilyn määrä on samaa luokkaa 120–300 vuosittaisen keuhkoröntgenkuvan verran.⁽²⁾ On arvioitu, että jokaisessa so- lussamme tapahtuu joka päivä noin 10 000–30 000 erilaista vauriota kuten DNA-säikeiden katkeamisia, ja ne kaikki pitäisi korjata. Brittiläisen biologi Martin Chaplin kirjoitti aikoinaan blogissaan, että jos solumme korjauskoneistot lakkaisivat toimimasta tänään kello 12, olisimme kaikki vainajia kello 14 mennessä. Ross ilmeisesti kuvittelee Darwinin tapaan, että ”Luoja on puhaltanut elämän ja sen voimat aluksi muutamiin harvoin tai yhteen ainoaan muotoon ja että kiertotähtemme kiertäessä rataansa järkähtämättömän painovoimallain mukaisesti tuosta **yksinkertaisesta alusta** on kehittynyt ja edelleen kehittyä mitä kauneimpia ja ihmeellisempiä muotoja”.⁽³⁾ Tämä on taikauskkoa, uskoa vastoin todisteita, vastoin fysiikan ja kemian lakeja. Rossin Luoja kuuluneen samaan kategoriaan kuin TT Eero Junkkaalan kirjassa *Onko mitään Järkeä uskoa Jumalaan* (Perussanoma 2020) esitelty C.S. Evans, jonka jumala on eräänlainen ”mutaatiolaborantti” (elämän alkemisti): ”Onko mitenkään mahdollista, että prosessi, johon sisältyy satunnaisia mutaatioita, toteuttaa tiettyä suunnitelmaa. – Se, että muutokset ovat ’satunnaisia’ ei merkitse sitä, että ne olisivat kirjaimellisesti sattuman tulosta” (s. 59). Totuus löytyy täysin päinvastaiselta suunnalta. Koko elämän on täytynyt syntyä kerralla täydelliseksi, hyvin lyhyessä ajassa, sillä melkein jokainen eliö on jollain tavalla riippuvainen monista muista eliöistä. Jos kukkakasvit luotiin 3. päivänä, kuten voimme lukea luomiskertomuksesta, ne saivat pölyttäjät seurakseen jo ylihuomenna. Rossin progressiivisen evoluution mukaan Luoja joutui ilmeisesti itse pölyttelemään omenapuita miljoonia vuosia ennen kuin onnistui kehittämään mehiläiset? Mitä astrofyysikkojen Suureen Alkumamaukseen tulee, 1. Moos 1:n kertomus taivaitten luomisesta on

sekä järkevämpi että uskottavampi myös tieteen näkökulmasta. Samalla luomiskertomus (ja muu Raamattu) myös tukee havaintoa maailmankaikkeuden laajentumisesta,⁽⁴⁾ mutta ei Rossin ”pistemäisestä energiakeskittymästä”. Universumi laajenee, mutta siitä ei voida tehdä ekstrapolointia sellaiseen menneisyyteen, jossa universumin tilavuus olisi ollut nolla. Tämä oli George Lemaitren päähenkilö, jota astrofyysikko Fred Hoyle pilkkasi nimittämällä sitä Suureksi Pamaukseksi (Big Bang) – josta ironista kyllä, tuli tämän materialistisen uskonnon kulmakiven tavaramerkki. Raamatun mukaan ei ollut pamausta, vaan valtava määrä vettä. Sitten vedet erotettiin toisistaan luomalla (laajentamalla) niiden väliin tila/ avaruus (hepr. *raqia*).⁽⁵⁾ Kaikki luotiin vedestä, myös taivaankappaleet. Neljäntenä päivänä tuo tila oli jo laajentunut niin avaraksi, että siihen alettiin luoda taivaankappaleita ympäröivästä vedestä: ”Taivaat, samoin kuin maa, joka on tehty vedestä ja veden kautta.” 2. Piet. 3:5. Maa luotiin kuitenkin ensin ja se jäi

NASA:n James Webb -avaruusteleskooppi laukaistiin vuonna 2021. Hubble-teleskooppiin verrattuna sillä on parempi erotuskyky. JWST:n peili on kuusi kertaa niin suuri kuin Hubblen peili. Niinpä se pystyy havaitsemaan valtavien etäisyyksien takaa tulevaa valoa, joka alkuräjähdyksellään mukana olisi lähtenyt liikkeelle pian alkuräjähdyksen jälkeen. Esimerkkinä tästä on JSWT:n loppuvuodesta 2023 löytämä hiilipilvi, joka on ”ajoitettu” 350 miljoonan vuoden päähän alkuräjähdyksestä. Mutta eihän hiiltä pitäisi olla olemassa niin varhain! – Hiilen muodostumisen edellytyksenä ovat varhaiset tähdet. Näin ollen alkuräjähdyksestä olisi pitänyt kulua vähintään miljardi vuotta ennen kuin hiiltä olisi voinut muodostua merkittäviä määriä. Naturalistiset kosmologit joutuvat nyt tarkistamaan perusteellisesti joko alkuräjähdyksellään tai tähtien kehitysskenaariot. (*Luominen* 57:51, 2025)

(laajentamalla) niiden väliin tila/ avaruus (hepr. *raqia*).⁽⁵⁾ Kaikki luotiin vedestä, myös taivaankappaleet. Neljäntenä päivänä tuo tila oli jo laajentunut niin avaraksi, että siihen alettiin luoda taivaankappaleita ympäröivästä vedestä: ”Taivaat, samoin kuin maa, joka on tehty vedestä ja veden kautta.” 2. Piet. 3:5. Maa luotiin kuitenkin ensin ja se jäi

James Webb -avaruusteleskooppi löysi täysin muodostuneen galaksin, jolle on annettu nimi JADES-GS-14-0, eteläisen pallonpuoliskon tähdistön Fornaxin suunnasta. Kaukaisten tähtien valo on siirtynyt spektrin ”punaista päätä” kohti. JADES:illa on valtava punasiirtymä, parametrilla $z=14$, mikä viittaa siihen, että galaksi on oletettavasti 13,5 miljardin valovuoden päässä. Näin ollen sen on täytynyt muodostua vain 300 miljoonaa vuotta oletetun alkuräjähdyksen jälkeen. Tämä aiheuttaa suuria ongelmia evoluutiolle. Ensinnäkin miten galaksi voisi olla täysin muodostunut niin lyhyessä ajassa? Toiseksi galaksi on erittäin kirkas hehkuvan vedyn ja hapen vuoksi. Mutta hapen ei pitäisi muodostua niin varhain; teorian mukaan sitä muodostuu vain tähtien ytimissä. Lisäksi galaksi on 1 600 valovuoden levyinen, ja sen massa vastaa satoja miljoonia aurinkoja. Miten alkuräjähdyksessä voisi luoda näin suuren rakenteen niin varhain? (*Luominen* 56:9, 2025)

ainakin alussa luomisen keskusta. Mitä vedestä jäi, ei ole pilviä, vaan luultavasti vettä (jähillettä?) *tähtien takana* (astrofysikkojen pimeää ainetta ja energiaa/painovoimaa?): ”Ylistää häntä, te taivaitten taivaat ja te vedet, jotka olette taivaitten yläpuolella” (Ps. 148:4). Tämä lause on runomuotoinen, mutta sisältää totuuden – niin kuin moni muukin runo. Fyysikot Humphreys ja Hartnett ovat sitä mieltä, että kaukaisen universumin voimakkaat magneettikentät kielivät siitä, että ”jossain siellä kaukana” on paljon vettä. Näin siksi, että liikkuvat, varaukselliset vesimolekyylit synnyttävät magneettikenttiä. Kotitalouksien ns. vesivahti perustuu vuotavan veden synnyttämään magneettikenttään, jonka laite havaitsee ja josta se varoittaa.

Luominen-lehdissä on usein luomiseen uskovien fyysikkojen ja astrofysikkojen alkuräjähdysteoriaa kritisoivia artikkeleita. Esimerkiksi teoreettisen fysiikan tohtori Christopher Ting (Hiroshima) toteaa: ”Sovittaakseen Raamatun yhteen naturalistisen historian kanssa toh-

tori Ross tulkitsee, että neljäntenä päivänä ’Aurinko, Kuu ja tähdet *tulivat* ensi kertaa *näkyviin*’⁽⁶⁾ maasta katsottuna.’

Mutta heprean kielessä on verbijuuri ’nähdä’, ja yksi seitsemästä verbimuodosta, joka on esim. 1. Moos. 8:5:ssä, käännetään ’tuli näkyviin’ [vuorenhuiput]. Jos Jumala todella teki niin kuin Ross esittää, 1. Mooseksen kirjan jumalallisesti inspiroitu kirjoittaja käyttäisi ennemminkin verbiä ’tuli näkyviin’ kuin ’teki’. En usko, että Mooses valehteli kirjoittaessaan neljännen päivän tapahtumista: ’Jumala teki kaksi suurta valonlähdetä – sekä tähdet.’ Alakoululaisetkin lukisivat ja ymmärtäisivät, että ’Jumala teki’ nämä taivaankappaleet neljäntenä päivänä.” (*Luominen* 52:34–37, 2024).

Tekstilaatikoiden artikkelit ovat Luominen-lehdestä, jossa julkaistaan Creation-lehden artikkeleita suomeksi (creation.com).

Lähdeluettelo ja kommentit

1. Lainausta lähteestä Cho, A., A singular conundrum: How odd is our universe?, *Science* 317(5846):1848–1850, 2007. <https://doi.org/10.1126/science.317.5846.1848>.
2. Yhteenstä 2,5–7 millisieverttiä, mSv, yksi kuvaus tuottaa 20 mikrosieverttiä.
3. Darwin, C., *Lajien synty luonnollisen valinnan kautta eli luonnon suosimien rotujen säilyminen taistelussa olemassaolosta*. Suomentanut A. R. Koskimies.
4. Esim. Sak.12:1 ja Ps. 104:2, yhteenstä 17 kertaa Vanhassa testamentissa.
5. Heprean *raqi* ’a, tarkoittaa asiayhteydestä riippuen joko tilaa/laajuutta tai ohueksi taottua kovaa kantta. Universumi ei kuitenkaan ole kansi,

vaan avaruus, jonka synonyymi on *shamayim*: ”Jumala nimesi *raqi* ’an *shamayimiksi* (avaruuden taivaaksi) (1. Moos. 1:8)

6. Ross väärentää ko. tekstikohdan: Siinä on heprean sana *asah*, joka kääntyy ”tehdä”, eikä ”saattaa näkyviin”. Verbimuotoa *ra* ’ah, ”tulla näkyviin” käytetään alussa, kun kuiva maa tuli näkyviin sekä myöhemmin (1. Moos. 5:8) kun vuorenhuiput tulivat näkyviin.

Suomalainen mies

Suomalainen mies seisoo edessäsi vakaana.

Puhut hänelle kaikenlaista, saamatta kaikkeen vastausta. Hän on mies, hymyilee vähän.

Suomalainen mies ei tykkää esiintyä, ei juhlia kovin. Mieluummin tekee työtä, naskaasti ja kovasti. Esiintyminen tulee näkyä käden jälkeen, juhla tuntua hänen lihaksissaan. Utteraa suomalainen, turvallinen mies.

Suomalainen mies ei hevin rohkaise toista. Tulloon jokainen omillaan toimeen. Puhua voin tutuille joskus, kunhan en sisintäni paljastaisi. Päättäväinen mies, kädet taskussa on.

Suomalainen mies metsässä viihtyy, kuunnellen linnun laulua. Siellä hän hymyilee itselleen, nauraa elämälleen. Surut, murheet kaikkoaa, metsän puitten huminassa.

Suomalaisen miehen Jumala puhuu hänelle metsässä, työssä ollessaan. Jumala antaa yöllisen levon, siunauksen hänen työlleen. Jumalan edessä kulkee ja lepää.

Mies tunnustaa Jumalan olemassa olevan. Tunnustaa Jumalan luoneen kaiken. Sinä rehellinen suomalainen mies, kunnioita Jumalaasi koko sydämestäsi, siihen taivaskin yhtyy.

Samuli Ahonen

TOSIMIES

Euroopan vanhin kristillinen miestenlehti – miesten asialla jo vuodesta 2001 lähtien

6 numeroa vuodessa vain 40 euroa!

Tilaa ilmainen näyttenumero!
www.tosimies-lehti.fi

Ota rennosti Tosimiehen parissa

Vuosikerta vain 40 €/6 nroa

www.tosimies-lehti.fi

Keren Kajemet Finlandin (KKF) ajankohtainen projekti – ”Huippuosaajien Talo”, Nof Hagalilissa, Ylä-Nazaretissa

Projektin tavoitteena on suoda Israelin syrjäseutujen nuorille samat mahdollisuudet tulevaisuuteen kuin suurissa asutuskeskuksissa asuville.

Huippuosaajien Talot ovat koulutuskeskuksia, jossa nuoret voivat kokoontua koulupäivien jälkeen. Loistavat puitteet sekä ammattiohjaajat tukevat nuoria heidän opinnoissaan. Nuorilla on mahdollisuus kehittää kykyjään ja toteuttaa itseään uudella tavalla.

Huippuosaajien Talot tukevat myös nuorten sosiaalisia kanssakäymisen taitoja, mikä edistää hyvinvointia ja näin olen vaikuttaa merkittävästi koko yhteisöön. **Kiitos tuestasi!**

Lisätietoa: www.kkl.fi/2020/05/uusi-projekti-alkaa-tule-mukaan
Pankki: NORDEA FI83 1023 3000 2472 42 – Viitenumero: 20255
Poliisihallituksen 27.4.2020 myöntämä rahankeräyslupa RA/2020/481

Hietalahti ja Pojat Oy

BETONIELEMENTIT

Hyundai Inster

Kimmo Janas

Autoileva väestö on kaivannut pienempiä sähköisiä menopelejä monilukuisten kaupunkimaasturien oheen. No nyt niitä alkaa tulla markkinoille, ensimmäisten joukossa Hyundai Inster.

On se ihme, kuinka pienen, alle nelimetrisen auton ulkonäkö voi herättää voimakkaita mielipiteitä – puolesta ja vastaan.

Pakko on todeta, ettei Inster häikäise virtaviivaisella muotoilullaan, mutta jotain hellyttävää siinä on. Toisaalta, vaikka naapurit ja kylänmiehet saattaisivat arvostella Insterin ulkonäköä, 96 autojournalistista koostuva kansainvälinen tuomaristo palkitsi Hyundai Insterin vuoden 2025 maailman parhaimpana sähköautoutuutena. Palkinto julkistettiin New Yorkin kansainvälisen autonäyttelyn yhteydessä järjestetyssä 2025 World Car Awards -tapahtumassa huhtikuussa.

Muuntuu moneen tarpeeseen

Hyundai Insterin vahvuuksia on varmaankin kompaktien ulkomitojen ja muunneltavien sisätilojen yhdistelmä.

▲ ► Insterissä toistuu pikselikuvio niin edessä suunta-tilkuissa kuin takana jarruvaloissakin.

◀ 10,25 -tuumainen TFT LCD digitaalinen mittaristo on varsin havainnollinen.

▼ Takaistuimia voi liu'uttaa 16 cm ja kallistaa 28°, mikä parantaa kummasti matkustusviihtyvyyttä.

◀ Kuljettajan valtakunta on varsin toimiva ja asiallinen. Paljon on kovaa muovia, mutta jotainhan on täytynyt tehdä, että hintaa on saatu hinattua alaspäin.

▲ Tavaratila on helppo lastata. Perusasennossa tilaa on 280 litraa, mutta penkkejä kaatamalla jopa 1059 litraa. Eli se siitä "pikkuautosta"...

▲ Tarvittaessa saa niin takapenkin kuin etupenkkin kaadettua, jos vaikka on tarve kuskata terassin rakennustarvikkeita K-Raudasta kotiin.

Auto soveltuu niin ensimmäiseksi sähköautoksi, perheen kakkosautoksi kuin kaupunkiautoksikin. Tosin täytyy myöntää, että 1,6 metriä kapeassa autossa rotevammalla kuskilla tuppaa hartioista hieman ahdistamaan.

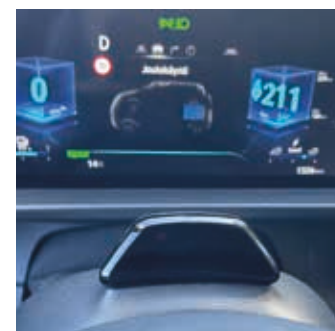
Hyvä varustelu

Insteriä on saatavissa kahdella eri moottorilla, (42 kWh) 97 ja (49 kWh) 115-hevosvoimaisella. Isomalla myllyllä varustetusta autosta löytyy kaksi varustevaihtoehtoa, InTo ja In.

Insterin hinnat lähtevät 25 990 eurosta, ja tämä meillä ajettavana oleva 115 hevosvoiman In -versio maksaa 34 010 euroa. Ja uskaltaisain väittää, että rahalle saa myös vastinetta. Jo pelkässä InTo-varustetasossa on mm. lämpöpumppu, akuston esilämmitys sekä ohjauspyörän ja etuistuimien lämmitys. Meillä koeajettavassa versiossa on lisäksi mm. kattokaiteet, pysäköintitutka eteen, V2L-virran ulosotto, liu'utettavat ja kallistettavat takapenkit jne.

Ripeää menoa

Vaikka 4-hengen menopeli on varsin pieni, ei se kuitenkaan ole mikään

▲ Ohjauspyörän takana oleva kamera seuraa kuskin toimintaa ja ilmeitä.

▲ 10,25 -tuumainen navigaatiojärjestelmä pelittää nätisti. Ja mikä mukavinta, kaikkia säätimiä ei ole haudattu lukuisten valikkojen taakse kosketusnäytön syövereihin, vaan ihan kunnon painikkeitakin löytyy tärkeimpin toimintoihin. Hyvä Inster!

▲ Ja auto armias, jos laitat vahingossa ajorukkaset kamerasen eteen...

▲ Etuvetoisen Insterin konepellin alla hyrrää 115-hevosvoimainen sähkömoottori, jonka akun kapasiteetti on 49 kWh.

▲ 3,6 kW:n, 230 V:n virran ulosotto helpottaa esimerkiksi puutarhatöitä.

leissa.

Lyhyet etu- ja takaylitykset mahdollistavat täsmällisen ohjauksen.

Eikä auto häpeä isompiensa joukossa moottoritielläkään, joten ei kun usvaa putkeen...

▲ Kun autosta nousee, Inster vielä muistuttaa varsinkin vanhempia vilkaisemaan takapenkille, ettei lapsi unohtunut sinne...

Range Rover Sport

Kimmo Janas

Uusi Range Rover Sport Plug-in Hybrid yhdistää erottuvan luonteen sähköistettyyn suorituskykyyn.

Range Rover Sport ei todellakaan ole mikään halpa auto (tämä versio maksaa

▼ Caraway/Ebony-väriset, perferoidut, puolianiliiniinahkaiset penkit – ja auton koko sisusta henkii tyyliä ja laatua. Etupenkeissä tietenkin niin lämmitys kuin ilmastointikin – hierontaa unohtamatta.

▲▲ Range Rover Sport on kookas auto, pituus 4.946 mm, leveys 2.047 mm ja korkeus 1.820 mm.

◀ Ohjauspyörästä löytyvät tarvittavat säätimet juohevaan matkantekoon.

155 251,13 euroa), sen hinnalla saa viisi edellisellä aukeamalla esiteltä Hyundai Insteria... Mutta toisaalta kyllä rahalle saa myös vastinetta. Maahantuojan kertoman mukaan näitä kolmannen sukupolven Range

▼ Kiinteä panoraamakatto lisää matkustamon tilavuutta kummasti. Suojaverho siirtyy automaattisesti taakse, kun auton käynnistää.

▲ Perusasennossa varsin tehokkaan muotoinen tavaratila vetää 647 litraa.

▲ Tavaratilassa on kätevä, esiin nouseva tilanjakaja, jolla Lidlin kassitkin pysyvät ruodussa, eivätkä lentele ympäriinsä.

▲ Tavaratilan pohjan alta löytyy vielä runsaasti tilaa latauspiuhille ym. pienelle tilbehöörille.

Rover Sport -malleja on liikenteessä Suomessa jo reilusti yli 300 kpl. Eli selvästi ostovoimaa löytyy, vaikka joku jo ehti huomauttamaan, että sata tonnia liikaa tosimehille... ;)

Kahdesta extended range -lataushybridistä meillä oli koeajossa ”miedompi” eli 460 hevosvoiman versio. Jykevämmässä versiossa on 550 hevosvoimaa. Kummassakin versiossa on 3.0-litrainen rivikuutonen. Pikaladattava akusto sijaitsee akselivälillä, jolloin tavaratilan lattian alle sekä matkustamoon jää reippaasti tilaa.

Tuoreen mallivuoden autoissa on kokoluokkansa tehokkain sähkömoottori 160 kW eli 218 hv (vääntö 450 Nm). Ja potkua löytyy konehuoneesta mukavasti, auto kiihtyy nolasta sataan 5,5 sekunnissa. Ja sen myös tuntee liimautumisena penkin selkänjojan.

▲ Erinomainen lisä muutenkin monipuolisessa varustelussa – peruutuskameran pesutoiminta.

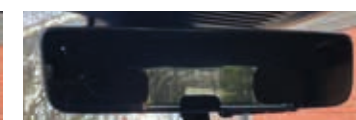
Kaikissa Range Rover Sportin malleissa on 8-vaihteinen ZF-automaattivaihteisto ja älykäs neliveto, joka ennakoii, missä pitoa tarvitaan.

Range Rover Sport on iso auto, mutta nelipyöräohjaus mahdollistaa jopa yllättävän kevyen pyörittelyn ahtaissa tiloissa – kääntöympyrä on alle 11 metriä eli pikkuauton

► 13,1 tuuman kosketusnäyttö on varsin selkeä ja mikä parasta, suomenkieleinen. Eri toiminnot löytyvät helposti.

▲ Digitaalisen ja perinteisen taustapeilillä on valtava ero. Tosin kestää hetken, ennen kuin silmä tottuu tarkastelemaan kamerakuvaa.

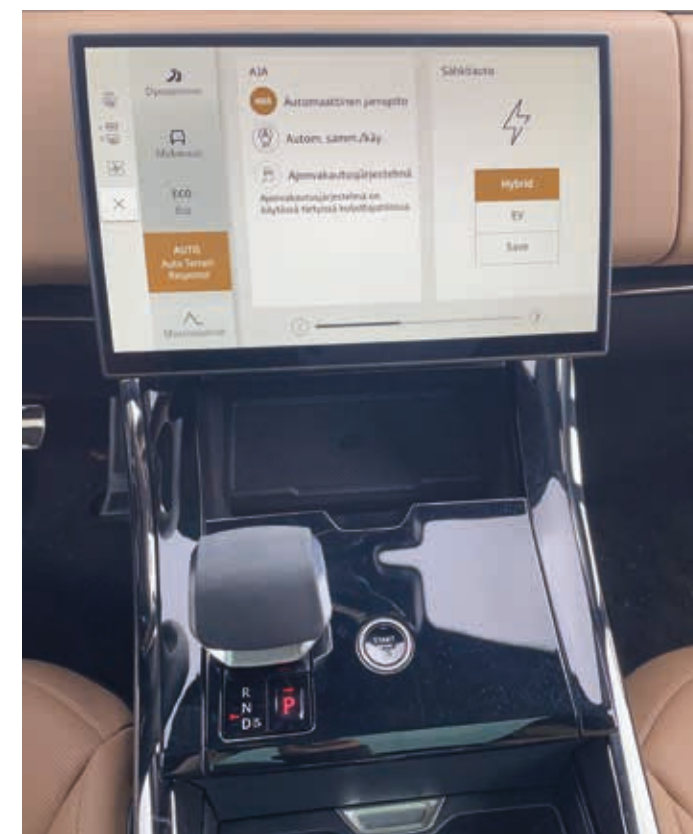

▲ Kuljettajan 13,7 tuuman interaktiivisessa näytössä on radioteitse tapahtuva ohjelmistopäivitys.

luokkaa.

Maantiellä auto kulkee tasaisesti kuin laiva – kiitos dynaamisen ilmajousituksen. Ja meno on todella äänetöntä. Viikon koeajon, joka oli

pääsääntöisesti maantietä, keskilaskutus oli 7,1 l/100 km. Kaupunkipyöritys pelkällä sähköllä olisi tietenkin laskenut bensiinin kulutusta. Ehkä Range Rover Sport ole kau-

▲ Punaiset jarrusatulat saavat aikaan mukavaa värinää kuskin rintapielessä...

pungissa omimmissa elementissään, kevyestä ohjautuvaisuudestaan huolimatta. Auto kuuluu selvästi maantietä ja tietenkin maastoon.

Sähköisesti esiin taittuva vetokoukku mahdollistaa jopa 3000 kg jarrullisen vetopainon. Eli siinä liikaa isompikin perämoottori.

Range Rover Sportissa on nyt ensimmäistä kertaa uusi mukautuva maastoajon tasanopeussäädin, joka

▲ Käsinojan alla säilyvät kombucha-pullot jäädytettynä pitkällikin jotoksella.

helpottaa hankalassa maastossa ajoa. Kuski voi valita neljästä mukavuusasetuksesta, ja järjestelmä säätää nopeutta vastaamaan asetusta, jolloin kuski voi keskittyä itse ajamiseen. Kahlusvyöryttäkkin luvataan yli 70 cm, mutta kunnan ryeikössä tai ojassa ajamista emme tohtineet lähteä kokeilemaan... eli tosimehellä meni pupu pöksyyn.

KAIKKI MITÄ TARVITSET PYÖRÄILYYN

CHEBICI

chebici.fi | 09 286 559 | Vanha yhdystie 2 | 04430 Järvenpää